

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΧΩΡΙΣ ΕΜΠΟΔΙΑ

Νέα Προσέγγιση για τη δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Ειδική Έκθεση:

Ηλεκτρονική τιμολόγηση στις συναλλαγές

Απρίλιος 2011

Μια πρωτοβουλία του

Η παρούσα έκθεση τελεί υπό την αιγίδα του ΣΕΒ και υλοποιήθηκε από τη «Στέγη της Ελληνικής Βιομηχανίας» στη βάση έργου με τίτλο «Έρευνα και εκπόνηση χάρτη διαδρομών σχέσεων Επιχειρήσεων – Δημόσιας Διοίκησης στα σημαντικότερα πεδία παροχής δημόσιων υπηρεσιών διοικητικής φύσης» το οποίο εντάσσεται στην Πράξη με τίτλο «Δίκτυο Παρέμβασης για τη βελτίωση της ποιότητας των δημοσίων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΣΥΝΟΨΗ.....	5
2. ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ.....	10
2.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	11
2.1.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.....	11
2.1.2 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ.....	16
2.1.3 ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ.....	17
2.1.4 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	18
2.1.5 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ.....	19
2.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ.....	24
2.2.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ.....	24
2.2.2 ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ.....	25
2.2.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	32
2.3 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ.....	34
2.3.1 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.....	34
2.3.2 ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	39
2.3.3 ΠΙΘΑΝΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	41
2.3.4 ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ.....	42
3. ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΥΝΟΪΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	45
1. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΜΠΟΔΙΩΝ.....	46
2. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΤΕΛΕΧΩΝ.....	55

Για τον ΣΕΒ η επανεκκίνηση της ανάπτυξης επιβάλλει την κατάργηση των εμποδίων που εγκλωβίζουν την επιχειρηματικότητα και στραγγαλίζουν το δυναμισμό των δημιουργικών δυνάμεων της οικονομίας και της κοινωνίας.

Αυτό σημαίνει μικρό και ευέλικτο κράτος, ανοιχτές αγορές, σύγχρονη και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση, ευέλικτη αγορά εργασίας, σταθερό και ανταγωνιστικό φορολογικό καθεστώς, ξεκάθαρους όρους χωροθέτησης και αδειοδότησης, ταχύτητα στην απονομή δικαιοσύνης, διαφάνεια και ελκυστικό πλαίσιο για επενδύσεις, αλλά και μία νέα εταιρική σχέση μεταξύ κράτους και επιχειρηματικότητας για την επίτευξη κοινών στόχων, σε πεδία με ορατή επίδραση στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο αυτό αναλάβαμε την πρωτοβουλία να καταγράψουμε σημαντικά εμπόδια που συναντούν οι επιχειρήσεις στην καθημερινή τους επαφή με τη δημόσια διοίκηση, να αναδείξουμε τις αρνητικές επιπτώσεις τους και να οργανώσουμε ένα ουσιαστικό διάλογο προκειμένου να εξευρεθούν εφικτές προτάσεις αντιμετώπισής τους.

Μετά την πρόσφατη παρουσίαση των «30 πεδίων δράσης για τη δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος», προχωρήσαμε στην εκπόνηση ειδικών εκθέσεων για επιλεγμένα εμπόδια στην επιχειρηματικότητα και στην οργάνωση δημόσιων συναντήσεων ανοιχτού διαλόγου με εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων μερών, με στόχο την εξεύρεση, με συναινετικό τρόπο, των βέλτιστων προτάσεων άρσης των συγκεκριμένων εμποδίων.

Το αποτέλεσμα της εργασίας αυτής αποτελεί την πρώτη δέσμη ολοκληρωμένων προτάσεων για αλλαγές που θα συμβάλλουν αποτελεσματικά στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, γι' αυτό και πρέπει να υλοποιηθούν άμεσα. Τις προτάσεις αυτές υποβάλλουμε στη δημόσια διοίκηση και δεσμευόμαστε να στηρίξουμε την υλοποίησή τους με πρακτικό τρόπο.

Ο ΣΕΒ θα δώσει συνέχεια στην προσπάθεια αυτή μέσα από τη σύσταση και λειτουργία ενός Παρατηρητηρίου Διοικητικών Εμποδίων, το οποίο φιλοδοξούμε να αποτελέσει ένα μόνιμο μηχανισμό υποστήριξης του διαλόγου της επιχειρηματικής κοινότητας με τη δημόσια διοίκηση με σκοπό την προώθηση της ανάπτυξης, μέσα από την κατάργηση των διοικητικών εμποδίων που αντιμετωπίζει η επιχειρηματικότητα στην χώρα μας.

Δημήτρης Δασκαλόπουλος

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΣΥΝΟΨΗ

1. 1 Το γενικό πλαίσιο

Η επανεκκίνηση της ανάπτυξης προϋποθέτει την κατάργηση των εμποδίων που λειτουργούν ως αντικίνητρα στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΕΒ, με χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διοικητική Μεταρρύθμιση, ανέλαβε την πρωτοβουλία να υλοποιήσει ένα σημαντικό έργο με θέμα «Έρευνα και εκπόνηση χάρτη διαδρομών σχέσεων Επιχειρήσεων – Δημόσιας Διοίκησης στα σημαντικότερα πεδία παροχής δημόσιων υπηρεσιών διοικητικής φύσης». Στόχος του έργου είναι ο εντοπισμός των βασικών προβλημάτων και εμποδίων που διέπουν τη σχέση επιχείρησης και δημόσιας διοίκησης, η εκτίμηση του συνεπαγόμενου ρυθμιστικού κόστους τόσο για την επιχείρηση όσο και για τη δημόσια διοίκηση και η διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων για την αντιμετώπισή τους.

Το έργο αυτό έρχεται να συνεχίσει την πρωτοβουλία του ΣΕΒ για τον εντοπισμό των «**30 πεδίων δράσης για τη δημιουργία φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος**» και να αναζητήσει με επιστημονικό και τεκμηριωμένο τρόπο (βλέπε σελ 43-54 στο Παράρτημα για την αναλυτική παρουσίαση της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε) τις πηγές προβλημάτων με τη δημόσια διοίκηση. Στο πλαίσιο του έργου συντάχθηκαν ειδικές Εκθέσεις, προκειμένου να αναδειχτούν οι επιπτώσεις συγκεκριμένων γραφειοκρατικών εμποδίων σε επιλεγμένους κλάδους της οικονομίας και οργανώθηκαν θεματικά Εργαστήρια στελεχών της δημόσιας διοίκησης και των επιχειρήσεων, ακαδημαϊκών και εμπειρογνομόνων (βλέπε σελ 55 στο Παράρτημα για την αναλυτική λίστα συμμετεχόντων) σε εκδήλωση που διοργάνωσε ο ΣΕΒ με θέμα: «**Επιχειρηματικότητα χωρίς Εμπόδια: Ανοίγοντας Δρόμους για την Ανάπτυξη**», (Αθήνα, 11 Μαρτίου 2011) προκειμένου να διατυπωθούν προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.

Σε πρώτη φάση και σύμφωνα με την γενικότερη μεθοδολογία του έργου, επιλέχθηκαν προς εξέταση οι παρακάτω διαδικασίες:

- Έλεγχος στην παραγωγή της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών
- Τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας σε εξορυκτικές δραστηριότητες
- Έλεγχος της ασφάλειας των προϊόντων δομικών κατασκευών
- Έγκριση διάθεσης και τιμολόγησης φαρμακευτικών προϊόντων
- Ηλεκτρονική τιμολόγηση στις συναλλαγές
- Υποβολή στοιχείων ενδο-ομιλικών συναλλαγών στις αρμόδιες αρχές

1.2 Η Ηλεκτρονική Τιμολόγηση

Η διείσδυση της Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης στην Ελλάδα και τα πιθανά οφέλη που θα επιφέρει μια συστηματική και κοινή προσπάθεια της δημόσιας διοίκησης και των επιχειρήσεων για να διευρυνθεί η χρήση της αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας ειδικής Έκθεσης καθώς και του σχετικού θεματικού εργαστηρίου που οργανώθηκε. Ειδικότερα:

Σύμφωνα με την 2001/115/EC οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως Ηλεκτρονική Τιμολόγηση ορίζεται η αποστολή τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα και περιλαμβάνει τη μετάδοση, αποθήκευση και ψηφιακή επεξεργασία τους με τελικό στόχο την αντικατάσταση των αντίστοιχων έντυπων παραστατικών.

Παρόλο που η χρήση πρακτικών ηλεκτρονικής τιμολόγησης είναι ήδη ιδιαίτερα διαδεδομένη σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, εν τούτοις στην Ελλάδα η μέχρι σήμερα αξιοποίηση των διαθέσιμων εργαλείων και εφαρμογών είναι περιορισμένη, ενώ δεν λείπουν και σημαντικά εμπόδια και αντικίνητρα για την περαιτέρω διείσδυση των εφαρμογών αυτών στις επιχειρήσεις.

Έτσι οι επιχειρήσεις επιλέγουν να μην προωθούν την Ηλεκτρονική Τιμολόγηση παρά τα σημαντικά πλεονεκτήματά της: αυτοματοποίηση και ενοποίηση των συναλλαγών, μείωση του χρόνου παράδοσης των παραστατικών, μείωση των δαπανών έκδοσης και φύλαξης των τιμολογίων, μείωση των δυσλειτουργιών που οφείλονται στην εμπλοκή του ανθρώπινου παράγοντα, κλπ, με αποτέλεσμα να χάνεται ένα σημαντικό εργαλείο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς τους.

1.3 Βασικά προβλήματα

Οι κυριότερες αιτίες που παρεμποδίζουν τη διείσδυση της Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης στις συναλλαγές εντοπίζονται στην:

Α) Αδυναμία προσαρμογής τόσο των υφιστάμενων συστημάτων όσο και των διαθέσιμων πρακτικών φορολογικού ελέγχου στις εφαρμογές ηλεκτρονικής τιμολόγησης.
Συγκεκριμένα:

- Δεν υπάρχει ηλεκτρονική διασύνδεση κρατικών φορέων (π.χ. ΓΓΠΣ) με τους εκδότες παραστατικών (τιμολογίων και δελτίων αποστολής) και συνεπώς δεν μπορεί να γίνει άμεση διασταύρωση στοιχείων, να ελεγχθεί η ροή του ΦΠΑ και να υπάρξει αυτόματος και άμεσος έλεγχος τιμολογίων.
- Οι έλεγχοι που βασίζονται στην αντιπαραβολή των ηλεκτρονικών συνόψεων και των συγκεντρωτικών καταστάσεων που αποδίδονται από τα εμπλεκόμενα μέρη με αυτές που βρίσκονται στην ΕΑΦΔΣΣ του εκδότη υστερούν σημαντικά σε επίπεδο ευελιξίας (π.χ. μέχρι και 1,5 -2 χρόνια αφότου ολοκληρωθεί η συναλλαγή).

B) Ασάφεια και κενά του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου.

Συγκεκριμένα διαπιστώνονται

- Ασάφειες ως προς την εξίσωση ηλεκτρονικού και έγχαρτου τιμολογίου, το πλαίσιο ψηφιακών υπογραφών, και ως προς τις διαδικασίες έκδοσης τιμολογίων και ελέγχου
- Κενά και ανάγκη για εξειδικεύσεις ως προς τη ρύθμιση και εφαρμογή του Άρθρου 20 της ΠΟΛ 1091/14-6-2010, συγκεκριμένα για το χρόνο και τη διαδικασία σταδιακής εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν τη διαβίβαση των φορολογικών στοιχείων για συναλλαγές μέσω ηλεκτρονικού συστήματος

Γ) Διατήρηση του δελτίο αποστολής στην παραδοσιακή έντυπη μορφή

- Η ΠΟΛ 1049 /2006 αφορά μόνο τα τιμολόγια και όχι τα δελτία αποστολής (χρησιμοποιούνται στην διακίνηση των προϊόντων) ή τον συνδυασμό τιμολογιο-δελτίο αποστολής (που χρησιμοποιούνται και για την τιμολόγηση αλλά και για την διακίνηση).
- Αδυναμία σύνδεσης του Δελτίου Αποστολής με την ηλεκτρονικοποίηση της διαδικασίας της τιμολόγησης

Δ) Απουσία συνεκτικού πλάνου κινητοποίησης των επιχειρήσεων και διάχυσης των πλεονεκτημάτων από την εφαρμογή πρακτικών ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Ειδικότερα παρατηρείται:

- Έλλειψη πληροφόρησης των επιχειρήσεων
- Ανασφάλεια σχετικά με τις προθέσεις για τον κεντρικό σχεδιασμό υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης
- Απουσία κινήτρων για την υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης

Ε) Ασυμβατότητα με πρότυπα προηγμένων ηλεκτρονικών υπογραφών.

- Ο σχεδιασμός έως σήμερα αποτελεί μια κλειστή λύση για την Ελλάδα και δεν έχει ακολουθήσει μια προτυποποιημένη μέθοδο υλοποίησης των ηλεκτρονικών υπογραφών
- Δεν διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα τόσο σε εθνικό όσο και διεθνές επίπεδο, ειδικότερα στην περίπτωση συναλλαγών που περιλαμβάνουν ΦΠΑ

- Οι ελεγκτικοί μηχανισμοί δεν είναι προσαρμοσμένοι στην περίπτωση του ελέγχου της εγκυρότητας των τιμολογίων που έχουν υπογραφεί με την χρήση της προτυποποιημένης μεθόδου.

1.4 Βασικά συμπεράσματα

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων διατυπώθηκαν τα παρακάτω συμπεράσματα:

Η καθολική εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης για όλες τις συναλλαγές πρέπει να αποτελέσει πολιτική δέσμευση και να αναδειχτεί σε προτεραιότητα άμεσης υλοποίησης.

Για την υλοποίηση του στόχου αυτού και την περαιτέρω αξιοποίηση των διαθέσιμων εναλλακτικών ηλεκτρονικής τιμολόγησης απαιτείται:

1. Άμεση προσαρμογή του φορολογικού θεσμικού πλαισίου μέσω της επικαιροποίησης και συμπλήρωσης της υφιστάμενης νομοθεσίας για τη μεταβίβαση, αποθήκευση και τον έλεγχο των ηλεκτρονικών τιμολογίων
2. Προτυποποίηση και τυποποίηση όλων των απαιτούμενων ηλεκτρονικών εγγράφων, παραστατικών, αρχείων, πρωτοκόλλων, πιστοποιητικών, ψηφιακών υπογραφών κ.λπ. για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης σε όλη την αλυσίδα διαχείρισης του τιμολογίου.
3. Διερεύνηση της δυνατότητας υποχρεωτικής και αποκλειστικής εφαρμογής της ηλεκτρονικής τιμολόγησης από επιχειρήσεις με συγκεκριμένα κριτήρια και χαρακτηριστικά (κύκλου εργασιών, όγκου συναλλαγών, όγκου τιμολογίων, κλάδου οικονομικής δραστηριότητας κ.λπ.)
4. Διερεύνηση της δυνατότητας υποχρεωτικής και αποκλειστικής εφαρμογής ηλεκτρονικής τιμολόγησης για όλες τις δημόσιες προμήθειες και άμεση έναρξη προγράμματος πιλοτικής εφαρμογής
5. Παροχή κινήτρων (φορολογικών, χρηματοδοτικών κ.α) προς τις επιχειρήσεις για την υιοθέτηση συστημάτων ηλεκτρονικής τιμολόγησης ή και την προσαρμογή των υφιστάμενων υποδομών (ERP's) των επιχειρήσεων, στις απαιτήσεις υιοθέτησης των συστημάτων και εφαρμογών ηλεκτρονικής τιμολόγησης.
6. Κατάρτιση διευρυμένου προγράμματος ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης των επιχειρήσεων για την υιοθέτηση εφαρμογών ηλεκτρονικής τιμολόγησης, καθώς αποτελεί ένα σημαντικό μέσο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας.

Επισημαίνεται ότι τα παραπάνω συμπεράσματα περιλαμβάνουν ένα σύνολο από προτάσεις βελτίωσης αρκετές από τις οποίες διαθέτουν σημαντικό βαθμό ωριμότητας ώστε να καθιστούν εφικτή την άμεση υλοποίησή τους.

1.5 Νέα προσέγγιση για τη δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Το ρυθμιστικό έλλειμμα που αντιμετωπίζει η χώρα μας δεν είναι μόνο μια ποσοτική αναφορά σε ένα σημαντικό πλήθος εμποδίων, αλλά είναι πάνω από όλα μια ποιοτική αναφορά σε ένα συγκεκριμένο σύστημα παραγωγής ρυθμίσεων, σε μία συγκεκριμένη κουλτούρα του διοικείν και του συμπράττειν με την επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών.

Για το λόγο αυτό ο ΣΕΒ προτείνει μια **«Νέα Προσέγγιση για τη δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος»** που στηρίζεται στη σύμπραξη των δημιουργικών δυνάμεων της οικονομίας και του δημόσιου τομέα και στη δημιουργία ενός μόνιμου βήματος διαλόγου για την προώθηση των αλλαγών με έμφαση:

α) στον τρόπο διαμόρφωσης των προτεινόμενων παρεμβάσεων και πολιτικών: συνεργασία, επιστημονικότητα, τεκμηρίωση

β) στον προγραμματισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης: κοινό σχέδιο δράσης και μικτό σύστημα διοίκησης-task force

γ) στην κινητοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων ικανών να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων

Η **Ειδική Έκθεση** που παρατίθεται παρακάτω ενσωματώνει τα συμπεράσματα και τις απόψεις των στελεχών της δημόσιας διοίκησης, των επιχειρήσεων και των εμπειρογνομόνων που συμμετείχαν στις εργασίες του ειδικού θεματικού εργαστηρίου που οργανώθηκε από τον ΣΕΒ και αποτελεί μια ολοκληρωμένη και επιστημονική προσέγγιση για την αναγκαιότητα άμεσης προώθησης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις συναλλαγές.

2. ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Το υψηλό διοικητικό κόστος έκδοσης και φύλαξης τιμολογίων και λοιπών παραστατικών σε χαρτί, με το οποίο επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις στην καθημερινή λειτουργία τους αναδεικνύει την ανάγκη για άμεση αξιοποίηση των ΤΠΕ προκειμένου να επέλθει η απαιτούμενη εξοικονόμηση κόστους για τις επιχειρήσεις και παράλληλα να διευκολυνθεί ο φορολογικός έλεγχος από το κράτος. Εν τούτοις η χαμηλή μέχρι σήμερα αξιοποίηση των διαθέσιμων πρακτικών και εργαλείων ηλεκτρονικής τιμολόγησης από τις επιχειρήσεις, αλλά και η απουσία κεντρικού σχεδιασμού και θεσμικού πλαισίου που θα ενθαρρύνει την επένδυση σε λύσεις ηλεκτρονικής τιμολόγησης, δημιουργούν την ανάγκη για μια συνολική επαναξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και κυριότερα για την ανάληψη συγκεκριμένων παρεμβάσεων. Για τον εντοπισμό των πλέον κατάλληλων και αποτελεσματικών λύσεων ο δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας είναι αναγκαίο να αναζητήσουν από κοινού τις κατάλληλες εναλλακτικές και να προχωρήσουν με ένα ενιαίο πρόγραμμα δράσης στην εφαρμογή τους το συντομότερο δυνατό.

Ο ΣΕΒ προκειμένου να εγείρει ένα ουσιαστικό διάλογο μεταξύ των άμεσα εμπλεκόμενων μερών, με στόχο την ανάληψη συγκεκριμένων παρεμβάσεων για την ταχύτερη και βέλτιστη αξιοποίηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στην Ελλάδα, εκπόνησε μελέτη και οργάνωσε ειδικό θεματικό εργαστήριο (*βλέπε σελ 55 στο Παράρτημα για την αναλυτική λίστα συμμετεχόντων*) στο πλαίσιο της εκδήλωσης με θέμα «Επιχειρηματικότητα χωρίς Εμπόδια: Ανοίγοντας δρόμους για την Ανάπτυξη» (Αθήνα, 11 Μαρτίου 2011) ώστε να αναζητηθούν οι κατάλληλες προτάσεις που θα συνθέσουν ένα αποτελεσματικό και άμεσα υλοποιήσιμο σχέδιο δράσης.

Η έκθεση που ακολουθεί δομείται σε τρία βασικά μέρη και αναλύει με συστηματικό και τεκμηριωμένο τρόπο τόσο τις αδυναμίες του υφιστάμενου συστήματος όσο και τα πλεονεκτήματα και τις προοπτικές που θα προκύψουν από τη διευρυμένη χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης από τις επιχειρήσεις.

2. 1 Υφιστάμενη κατάσταση

2.1.1 Ανάλυση Διαδικασίας

Η ηλεκτρονική τιμολόγηση αναφέρεται στην ανταλλαγή ηλεκτρονικών τιμολογίων μεταξύ δύο ή περισσότερων οντοτήτων (επιχείρησης, δημοσίου, πολίτη) που εμπλέκονται σε μια εμπορική συναλλαγή.

Σύμφωνα με την 2001/115/EC οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ηλεκτρονική τιμολόγηση ορίζεται ως η αποστολή τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα και περιλαμβάνει τη μετάδοση, αποθήκευση και ψηφιακή επεξεργασία τους. Με την παραπάνω Οδηγία η οποία τέθηκε εν ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2004, δόθηκαν οι προδιαγραφές για τους εναλλακτικούς αποδεκτούς τρόπους έκδοσης, αποστολής και αποθήκευσης ηλεκτρονικών τιμολογίων και δελτίων αποστολής από όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός της ΕΕ, με τελικό στόχο την αντικατάσταση των αντίστοιχων έντυπων παραστατικών.

Προβλέπεται επίσης ότι όλα τα τιμολόγια που διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα θεωρούνται έγκυρα και αποδεκτά με την διασφάλιση δύο προϋποθέσεων:

- Ο παραλήπτης του τιμολογίου πρέπει να έχει συναινέσει και να έχει αποδεχθεί τη συγκεκριμένη μέθοδο.
- Η αποστολή και η λήψη των τιμολογίων πρέπει να πραγματοποιούνται σε ασφαλές δικτυακό περιβάλλον, είτε με τη χρήση αναβαθμισμένων ηλεκτρονικών υπογραφών (advanced digital signatures) είτε μέσω του συστήματος EDI (Electronic Data Interchange).

Αναφορικά με την πρώτη προϋπόθεση, η συναίνεση του αποδέκτη μπορεί να κατοχυρωθεί με μία (εκ των προτέρων) εμπορική σύμβαση. Αναφορικά με τη δεύτερη προϋπόθεση ισχύουν τα εξής: οι ηλεκτρονικές υπογραφές αποτελούν δεδομένα σε ψηφιακή μορφή που συνοδεύουν άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή συσχετίζονται λογικά με αυτά, και χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας, συνδεόμενα μονοσήμαντα και καθορίζοντας αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος.

Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και την ελληνική νομοθεσία, όλες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορούν να εκδώσουν και να

ανταλλάξουν ηλεκτρονικά τιμολόγια αντικαθιστώντας τα έντυπα. Η περίπτωση ανταλλαγής τιμολογίων με κράτη μη-μέλη δεν καλύπτεται από το ευρωπαϊκό δίκαιο και εξαρτάται από τις διμερείς συμφωνίες των κρατών, στα οποία εδρεύουν οι εμπλεκόμενες εταιρείες.

Η ανταλλαγή ηλεκτρονικών τιμολογίων τυπικά εκτελείται είτε με απ' ευθείας αποστολή του ηλεκτρονικού τιμολογίου από τον εκδότη στον παραλήπτη του είτε – συνηθέστερα – μέσω παρόχου υπηρεσιών η-τιμολόγησης ο οποίος υποστηρίζει συνολικά τη διαχείριση

των η-τιμολογίων μιας επιχείρησης διασφαλίζοντας παράλληλα τη νομιμότητα της ανταλλαγής των τιμολογίων. Η απευθείας ηλεκτρονική τιμολόγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε μέσα από ένα περιβάλλον που βασίζεται σε τεχνολογίες web είτε να ενσωματωθεί με τα συστήματα ERP μιας επιχείρησης. Στην δεύτερη περίπτωση, διασφαλίζεται η μείωση του κόστους υλοποίησης και λειτουργίας, μολονότι η συνδεσιμότητα μεταξύ των επιχειρήσεων μπορεί να παρουσιάσει μεγαλύτερη πολυπλοκότητα.

Σύμφωνα με το Ελληνικό Νομικό Πλαίσιο, για την έκδοση ενός τιμολογίου που εκδίδεται με μηχανογραφικά μέσα (μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή) πρέπει για να διασφαλιστεί η γνησιότητα, η ακεραιότητα και η προέλευση του τιμολογίου να συνοδεύεται υποχρεωτικά από την Προηγμένη Ασφαλή Ηλεκτρονική Ψηφιακή Σύνοψη (ΠΑΗΨΣ)¹. Η ρύθμιση αυτή ισχύει τόσο για τον ίδιο τον επιτηδευματία, όσο και αυτούς που μπορούν να τιμολογήσουν εξ ονόματός του και για λογαριασμό του².

Με απλά λόγια, με κάθε ηλεκτρονικό (και κάθε κατ' επέκταση μηχανογραφικό τιμολόγιο) που εκδίδεται, δημιουργούνται μέσω των «Ειδικών Ασφαλών Φορολογικών Διατάξεων Σήμανσης Στοιχείων» (Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ.), κοινώς γνωστών και ως φορολογικών μηχανισμών (που χρησιμοποιούνται από όλους τους επιτηδευματίες που εκδίδουν τα στοιχεία τους μηχανογραφικά³) δύο αρχεία.

Το πρώτο αρχείο έχει κατάληξη «*_a.txt» και αποτελεί το αρχείο που περιέχει αναλυτικά όλα τα στοιχεία του τιμολογίου και το αρχείο με κατάληξη «*_b.txt», το οποίο αποτελεί την ψηφιακή σήμανση, το αρχείο δηλαδή που αποτελεί μια μοναδική σύνοψη του αρχείου με κατάληξη «*_a.txt» και διασφαλίζει την εγκυρότητα του.

Για να μπορεί ένας επιτηδευματίας να τιμολογήσει ηλεκτρονικά, θα πρέπει να διαβιβάσει υποχρεωτικά τα ανωτέρω **ηλεκτρονικά αρχεία «*_a.txt» και «*_b.txt»** των εκδιδόμενων τιμολογίων στον παραλήπτη. Αυτά αποτελούν και τα νόμιμα παραστατικά / δικαιολογητικά εμφάνισης των συναλλαγών, βάσει των οποίων διενεργούνται οι εγγραφές στα τηρούμενα βιβλία.

Πολλές φορές, για λόγους ευκολίας, ο εκδότης του τιμολογίου αποστέλλει και σε μορφή που μπορεί να διαβαστεί από το λογιστήριο του παραλήπτη, όπως αρχεία Word (.doc, docx, rft, κ.α.) και αρχεία Acrobat (.pdf). Αυτό γίνεται γιατί το αρχείο «*_a.txt» πολλές φορές είναι δύσκολο στην ανάγνωση του και δεν εξυπηρετεί στον έλεγχο κατά την παραλαβή του.

¹ Το μοντέλο που δημιουργείται μέσω της χρήσης εγκεκριμένου μοντέλου Ειδικής Ασφαλούς Διάταξης Σήμανσης Στοιχείων, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις των ΑΥΟΟ 1051082/549/0015/ ΠΟΛ 1082/2-6-2003 και ΑΥΟΟ 1100772/1474/0015/ΠΟΛ 1135/ 26-10-2005.

² Παρ. 1 του άρθρου 2 του ΚΒΣ (Π.Δ. 186/1992), την παρ. 1 του άρθρου 18α του ίδιου Κώδικα, τον νόμο 3193/2003 (ΦΕΚ 266/Α'/20.11.2003) και την ΠΟΛ.1004/ 2004.

³ Με τις διατάξεις του άρθρου 10 § 2 του ν. 3052/02 καθιερώθηκε για τους επιτηδευματίες, που εκδίδουν τα στοιχεία τους μηχανογραφικά (με Η/Υ), υποχρέωση χρησιμοποίησης «Ειδικών Ασφαλών Διατάξεων Σήμανσης Στοιχείων» (Ε.Α.Δ.Σ.Σ.).

Τα αρχεία που πρέπει να διαφυλάξει τόσο ο εκδότης όσο και ο παραλήπτης του τιμολογίου είναι τα «*_a.txt» και «*_b.txt» και διαφυλάσσονται για όσο χρονικό διάστημα προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 21 του Κ.Β.Σ. και τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων αρχών σε κάθε περίπτωση ελέγχου. Η επιχείρηση θα πρέπει να παρουσιάσει τα αρχεία αυτά με κατάλληλα ψηφιακά μέσα (ηλεκτρονικός υπολογιστής για παράδειγμα) και τόσο η απώλεια των αρχείων αυτών όσο και η αδυναμία να τα εμφανίσει λογίζονται ως φορολογική παράβαση(μη διαφύλαξη των σχετικών φορολογικών στοιχείων).

Με την απόφαση αυτή προβλέπεται και η διαφύλαξη τιμολογίων που έχουν εκδοθεί με χειρόγραφο τρόπο ή νομίμως χωρίς τη χρήση Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ. ηλεκτρονικά. Απαραίτητη όμως προϋπόθεση είναι να διαφυλάσσονται σε ηλεκτρονική μορφή ως στοιχεία του Κ.Β.Σ. ή ως δικαιολογητικά εγγραφής και η γνησιότητά τους και η ακεραιότητα των δεδομένων τους, υποχρεωτικά να διασφαλίζεται μέσω Π.Α.Η.Ψ.Σ. που δημιουργείτε μέσω Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ..

Σήμερα στην Ελλάδα αλλά και κυρίως διεθνώς χρησιμοποιούνται ευρέως τα παρακάτω μοντέλα ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Η χρήση τους έγκειται στην κρίση της κάθε επιχείρησης και εξαρτάται από τις ανάγκες για τιμολόγηση της και την εσωτερική οργάνωση που διαθέτει.

Απευθείας Αποστολή Τιμολογίου

Το πρώτο μοντέλο, αναφέρεται στην απευθείας αποστολή του τιμολογίου από τον εκδότη στον παραλήπτη. Αυτό γίνεται χωρίς παρεμβολή τρίτων μέσω διαδικτύου ή Δικτύων Προστιθεμένης Αξίας (Value Added Networks). Ο τρόπος αυτός αποστολής ηλεκτρονικών τιμολογίων συναντάται κυρίως στις παρακάτω μορφές.

Η περίπτωση των περιορισμένων προμηθευτών

Πρώτη μορφή αποτελεί η εγκατάσταση στο σύστημα του παραλήπτη η-τιμολογίων μιας εφαρμογή «μετάφρασης» όλων των τιμολογίων που δέχεται στο δικό της ενδοεπιχειρησιακό μορφότυπο.. Ο αποστολέας στέλνει το τιμολόγιο στην μορφή που χρησιμοποιεί και ο παραλήπτης μέσω του συστήματός του το μεταφράζει στο δικό του μορφότυπο. Η παραπάνω διαδικασία συνηθίζεται σε περιπτώσεις ο παραλήπτης συναλλάσσεται με περιορισμένο αριθμό προμηθευτών ή οι προμηθευτές του χρησιμοποιούν κοινά μορφότυπα.

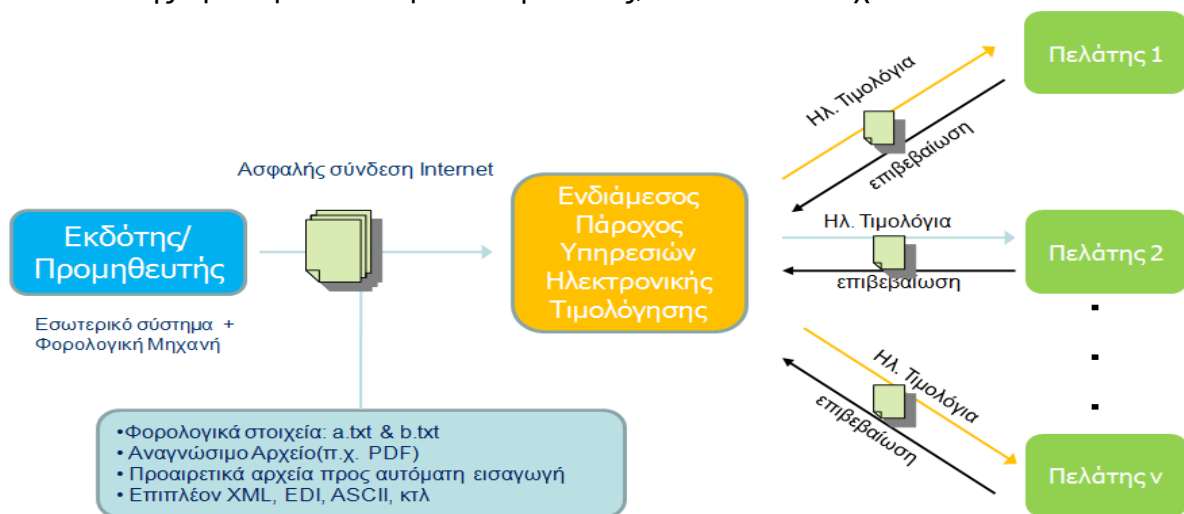
Η περίπτωση του ισχυρού αγοραστή ή του καθορισμένου θεσμικού πλαισίου

Η δεύτερη μορφή αναφέρεται στην περίπτωση όπου ένας ισχυρός αγοραστής «υποχρεώνει» τους προμηθευτές του να στέλνουν τα τιμολόγια στο πρότυπο που χρησιμοποιεί ο ίδιος (π.χ. προμήθειες δημοσίου Δανίας, μεγάλες λιανεμπορικές επιχειρήσεις) ή που έχει καθοριστεί μέσω θεσμικού πλαισίου. Ο αποστολέας, προτού στείλει το τιμολόγιο στον παραλήπτη, υποχρεούται να κάνει ο ίδιος τη μετάφραση στο μορφότυπο του παραλήπτη (μέσω συγκεκριμένου λογισμικού) και στη συνέχεια να του το διαβιβάσει.

Μοντέλο Παρόχου Υπηρεσιών Εφαρμογής (Ενδιάμεσος)

Το δεύτερο μοντέλο αναφέρεται στην παροχή της υπηρεσίας ανταλλαγής ηλεκτρονικών τιμολογίων από κάποιον Πάροχο Υπηρεσιών Εφαρμογής (ASP). Οι ASPs παρέχουν ένα πλήθος υπηρεσιών και εφαρμογών, οι οποίες βασίζονται στο διαδίκτυο και τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις με μικρό συνήθως κόστος ανά τιμολόγιο.

Ο ρόλος τους είναι να αποτελούν ενδιάμεσο ανάμεσα στις επιχειρήσεις που εκδίδουν και στις επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν τιμολόγια. Ο εκδότης αποστέλλει το ηλεκτρονικό τιμολόγιο στην μορφή που εκείνος χρησιμοποιεί και ο παραλήπτης το δέχεται στην μορφή που εκείνος επιλέγει και είναι συμβατή με τα πληροφοριακά συστήματά του. Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα **συμπλήρωσης των στοιχείων του τιμολογίου σε ειδικές φόρμες**, είτε online, είτε μέσω εφαρμογής thin-client η οποία εγκαθίσταται στο πληροφοριακό σύστημα του συναλασσομένου Επιπλέον, παρέχονται διάφορες υποστηρικτικές υπηρεσίες διαχείρισης των τιμολογίων όπως προβολή των εκδιδόμενων παραστατικών, ιχνηλάτηση της κατάστασης του παραστατικού και αυτόματη ενημέρωση για τη λήψη του τιμολογίου από τον παραλήπτη του, διαχείριση διαδικασιών επανέκδοσης τιμολογίου σε περίπτωση λάθους, στατιστικά στοιχεία κ.α.

Το μοντέλο αυτό είναι χρήσιμο για μεγάλες επιχειρήσεις (αγοραστές) οι οποίες συνεργάζονται με αρκετές μικρότερες επιχειρήσεις (προμηθευτές). Αυτή την στιγμή στην Ελλάδα υπάρχουν ενδιάμεσοι πάροχοι που προσφέρουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

Τέλος υπάρχουν και τα μοντέλα Περιαγωγής (Roaming) και των Τεσσάρων μερών (4-corner model). Η περιαγωγή αφορά στη σύνδεση δύο ASPs είτε σε εθνικό επίπεδο είτε σε διασυνοριακό περιβάλλον προκειμένου να παρέχουν πιο ολοκληρωμένες υπηρεσίες. Το μοντέλο 4 μερών, αποτελεί στην πραγματικότητα υποπερίπτωση του μοντέλου περιαγωγής με βασική διαφορά από το παραπάνω μοντέλο ότι στην περίπτωση του μοντέλου των 4 μερών οι σχέσεις μεταξύ των ASPs είναι πιο συχνές και σταθερές. Τα μοντέλα αυτά συνήθως αποτελούν περιπτώσεις του μοντέλου παρόχου υπηρεσιών εφαρμογής με έμφαση στις διασυνοριακές συνεργασίες των ενδιάμεσων για την ηλεκτρονική ανταλλαγή τιμολογίων.

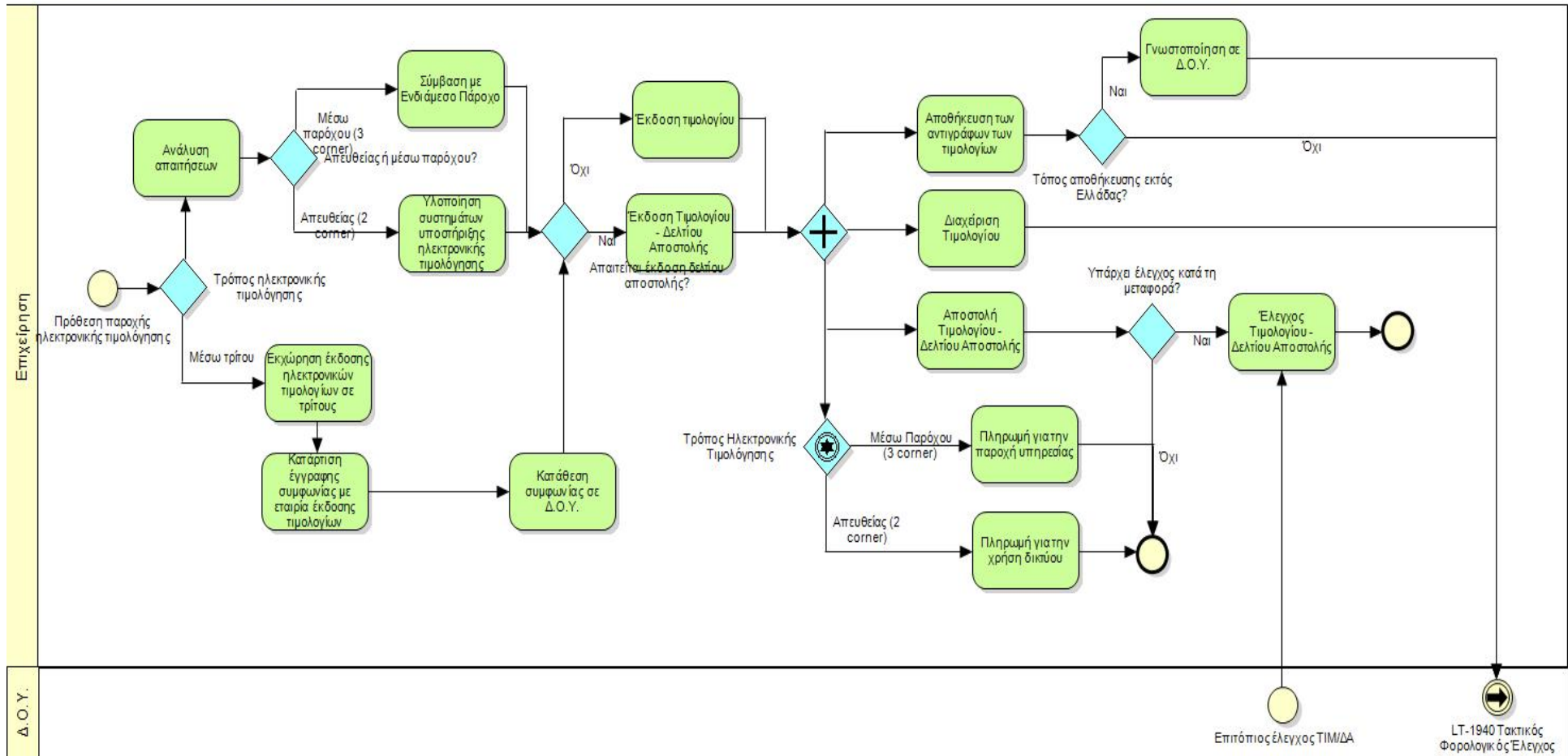
Η υποχρέωση συμμόρφωσης των κρατών μελών της Ε.Ε. από την 1η Ιανουαρίου 2004 με την οδηγία 2001/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οδήγησε αρκετές εμπορικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις ανεπτυγμένες χώρες της ΕΕ (Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία αλλά πρωτίστως στις Σκανδιναβικές), να ενσωματώσουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση στην καθημερινή επιχειρηματική λειτουργία τους, ενώ πλήθος άλλων να διευρύνουν και να σχεδιάζουν σήμερα τους καταλληλότερους τρόπους υιοθέτησής και αξιοποίησής της.

Η ανάγκη επιλογής του μοντέλου υλοποίησης των υπηρεσιών η-τιμολόγησης βασίζεται στους επιχειρηματικούς στόχους κάθε επιχείρησης. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να επιλέξουν μεταξύ της άμεσης μείωσης των λειτουργικών εξόδων και της ανάπτυξης μακροπρόθεσμων σχέσεων με τους πελάτες. Σε κάθε περίπτωση ως βασική προϋπόθεση αναγνωρίζεται η αποδοχή από τους πελάτες.

2.1.2 Διάγραμμα ροής

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα βασικά βήματα της διαδικασίας ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

LT-2040 Ηλεκτρονική Τιμολόγηση Προϊόντων

2.1.3 Εμπλεκόμενοι

Σύμφωνα με εκτιμήσεις⁴ στην Ελλάδα ανταλλάσσονται συνολικά περισσότερα από **200 εκ. τιμολόγια σε ετήσια βάση**⁵, ενώ αρκετές επιχειρήσεις έχουν υιοθετήσει την ηλεκτρονική τιμολόγηση για τις μεταξύ τους συναλλαγές.

Ο όγκος των ηλεκτρονικών τιμολογίων αυξάνεται συνεχώς έχοντας ξεπεράσει τα 6 εκατομμύρια τιμολόγια το χρόνο (το 2004 εκτιμάται ότι ήταν λιγότερα από 100 χιλ). Αυτό αντιστοιχεί περίπου στο 2,5% του συνολικού όγκου τιμολογίων (ηλεκτρονικών και μη) που υπάρχουν και διακινούνται μεταξύ των επιχειρήσεων στον ελληνικό χώρο, με 3.000 περίπου επιχειρήσεις να έχουν αξιοποιήσει τις δυνατότητες της η-τιμολόγησης έως σήμερα. Η Ελλάδα τοποθετείται σύμφωνα με επίσημα στοιχεία πάνω από το μέσο όρο των (κυρίως δυτικών) ευρωπαϊκών κρατών στο θέμα της ηλεκτρονικής ανταλλαγής τιμολογίων και έχει μια συνεχή δυναμική ανάπτυξη.

Οι επιχειρήσεις που αξιοποιούν τα ηλεκτρονικά τιμολόγια ανήκουν κυρίως στην αγορά του λιανικού εμπορίου η οποία χαρακτηρίζεται από μεγάλο όγκο συναλλαγών και ανταλλασσόμενων τιμολογίων αντίστοιχα. Η αγορά του λιανεμπορίου εκτιμάται στα 10–11 δισ. ευρώ και ήδη περίπου το 70–80% της αγοράς είναι συνδεδεμένο με υπηρεσίες ηλεκτρονικής ανταλλαγής παραστατικών και ειδικά τιμολογίων.

Όσον αφορά τους Φορείς Ηλεκτρονική Τιμολόγησης, στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περίπου 6-8 εταιρίες / πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης, προσφέροντας διαφορετική γκάμα υπηρεσιών, δύο εκ των οποίων κατέχουν το 80% της συνολικής αγοράς. Στην Ευρώπη το ποσοστό των τιμολογίων που διακινούνται ηλεκτρονικά κυμαίνεται περίπου στο 70%, γεγονός που δείχνει την αυξημένη διάθεση των επιχειρήσεων του εξωτερικού να επενδύσουν στην σχετική τεχνολογία.

Σύμφωνα με την έρευνα του ELTRUN – Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, σημαντικό ποσοστό των επιχειρήσεων-χρηστών ηλεκτρονικών τιμολογίων χρησιμοποιεί ενδιάμεσους (**παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης**) για την ανταλλαγή ηλεκτρονικών τιμολογίων (40%) και ακόμα μεγαλύτερο είναι το ποσοστό που δέχθηκε ουσιαστική βοήθεια από ειδικούς της αγοράς για την υλοποίηση του έργου ηλεκτρονικής τιμολόγησης (66%). Αυτό είναι ένα ακόμα στοιχείο ωριμότητας της αγοράς, καθώς δείχνει ότι υπάρχουν ειδικοί και εταιρείες που μπορούν να προσφέρουν τέτοιες υπηρεσίες.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της αγοράς, περίπου το 95% των ηλεκτρονικών τιμολογίων διακινούνται μέσω ενδιάμεσων φορέων, γεγονός που δείχνει ότι ο μέσος όγκος τιμολογίων που διακινείται είτε μέσω e-mail, είτε μέσω απευθείας επικοινωνίας προμηθευτή – πελάτη είναι αρκετά μικρός.

⁴ Έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

⁵ Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο διακινούνται περίπου 800 εκ ηλεκτρονικά τιμολόγια σε ετήσια βάση

Το ποσοστό εταιριών που επικοινωνούν τα τιμολόγια τους απευθείας με δομημένο τρόπο είναι αρκετά χαμηλό λόγω μη σημαντικής μάζας τιμολογίων ανά πελάτη / προμηθευτή, αλλά και γιατί η επικοινωνία μεταξύ των ERPs στις περισσότερες των περιπτώσεων δεν είναι αυτοματοποιημένη. Πάντως, αρκετές επιχειρήσεις στην Ελλάδα⁶ χρησιμοποιούν e-mail για την ανταλλαγή τιμολογίων.

Η χρήση του ενδιάμεσου παρόχου στην Ευρώπη αφορά το 70% των ηλεκτρονικών τιμολογίων, που εάν συνδεθεί με τα παραπάνω οδηγεί στο συμπέρασμα πως υπάρχουν ακόμα περιθώρια για τις επιχειρήσεις να επενδύσουν στην απευθείας επικοινωνία, χωρίς την διαμεσολάβηση μεσάζοντα, αρκεί βέβαια το επιχειρηματικό μοντέλο λειτουργίας τους και οι μεσοπρόθεσμες εκτιμήσεις για την ανάγκη υιοθέτησης και διατήρησης ηλεκτρονικής τιμολόγησης να το επιτρέπουν.

Τέλος, σύμφωνα με την παραπάνω μελέτη, η χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης δεν ξεπερνά το 20% των εταιριών του δείγματος και οι λόγοι αφορούν κυρίως την μικρή ζήτηση που υπάρχει από τους πελάτες, σε συνδυασμό με την αδυναμία τους να υποστηρίξουν οργανωτικά και τεχνολογικά τις σχετικές απαιτήσεις. Παρόλα αυτά, το 52% των επιχειρήσεων σκοπεύουν άμεσα να ξεκινήσουν να εκδίδουν ηλεκτρονικά τιμολόγια.

2.1.4 Νομικό Πλαίσιο

Το βασικό νομικό πλαίσιο που διέπει την ηλεκτρονική τιμολόγηση είναι το εξής:

- Η ελληνική νομοθεσία εναρμονιζόμενη με το κοινοτικό δίκαιο έχει υιοθετήσει την κοινοτική οδηγία (2001/115/EK) θεσπίζοντας διατάξεις που αποβλέπουν στο σκοπό αυτό. Οι προβλεπόμενες διατάξεις αναφέρονται στο Ν.3193/2003 (ΦΕΚ 266/A).
- Οδηγία 2010/45/ΕΕ του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2010 για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας όσον αφορά τους κανόνες τιμολόγησης
- Πράσινη Βίβλος της ΕΕ για το ΦΠΑ (COM(2010) 695)
- ΠΟΛ .1004/14-01-2004 - Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1 και 2 του κεφαλαίου Α' του Ν. 3193/2003 (ΦΕΚ 266 Α') "κανόνες τιμολόγησης, ρυθμίσεις Φ.Π.Α. ηλεκτρονικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις", που αναφέρονται σε θέματα εφαρμογής διατάξεων του Κ.Β.Σ.
- Σήμανση φορολογικών στοιχείων, ηλεκτρονική διαβίβαση (Ν. 1809/1988, ΠΟΛ ΑΥΟΟ 1082/2003, 1004/2004, 1135/2005)
- Η διαβίβαση των τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα στην Ελλάδα σήμερα καθορίζεται

⁶ Για τις εταιρίες του δείγματος της μελέτης περίπου το 30% χρησιμοποιούν ηλεκτρονική τιμολόγηση

από το Άρθρο 18α του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και από την Υπουργική Απόφαση ΠΟΛ 1049/21.3.2006

- Οι προδιαγραφές των προηγμένων ηλεκτρονικών υπογραφών όπως περιγράφονται στο Π.Δ. 150/2001, έχουν υλοποιηθεί από το ΥΟΟ ως οι προδιαγραφές του ΕΑΦΔΣΣ στην Ελλάδα.
- ΠΟΛ 1091/14-6-2010 Παροχή διευκρινίσεων εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 19 και 20 του ν.3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄) «Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις που αφορούν θέματα του Κ.Β.Σ. (Π.Δ. 186/1992).

2.1.5 Προβληματικές Περιοχές

1. Ανασφάλεια των επιχειρήσεων για την υιοθέτηση εφαρμογών ηλεκτρονικής τιμολόγησης που πηγάζει από την αστάθεια του φορολογικού θεσμικού πλαισίου

Οι επιχειρήσεις εμφανίζονται ιδιαιτέρως διστακτικές στην υιοθέτηση λύσεων ηλεκτρονικής τιμολόγησης για λόγους που σχετίζονται κυρίως με την αβεβαιότητα που αναμένουν να αντιμετωπίσουν από τις φορολογικές αρχές. Και αυτό γιατί α) το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο διαθέτει πεδία που δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί με σαφήνεια και β) οι αρμόδιες ελεγκτικές αρχές δεν είναι επαρκώς έμπειρες ή εκπαιδευμένες ώστε να επιτελούν το ελεγκτικό έργο σε ένα περιβάλλον που κάνει διευρυμένη χρήση εφαρμογών ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

Επιπλέον το γεγονός ότι δεν παρέχονται κάποια κίνητρα για την υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, οδηγεί σε αδράνεια από την πλευρά των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων οι οποίες στην τρέχουσα οικονομική συγκυρία δε διαθέτουν την οικονομική ευελιξία για την υλοποίηση σχετικών συστημάτων. Ακόμα και πολυεθνικές εταιρίες με σημαντικό κύκλο εργασιών και σημαντική τεχνογνωσία από το εξωτερικό φαίνεται να διστάζουν στην υιοθέτηση λύσης ηλεκτρονικής τιμολόγησης, καθώς το κόστος συντήρησης πολλαπλών διαδικασιών για την τιμολόγηση δημιουργεί σημαντικό διαχειριστικό κόστος στην καθημερινή λειτουργία της επιχείρησης.

Αν και η ηλεκτρονική τιμολόγηση είναι εφικτή ήδη από το 2006, εν τούτοις οι περισσότερες επιχειρήσεις μόλις πρόσφατα έχουν ξεκινήσει να διερευνούν τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, κυρίως λόγω πίεσης διαβίβασης των φορολογικών στοιχείων στη ΓΓΠΣ. Η μη επιβολή υποχρέωσης από το Δημόσιο για εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μέσω ξεκάθਾਰου νομικού πλαισίου, δεν συμβάλλει στη διασφάλιση μίας κρίσιμης μάζας συναλλαγών ικανή για την δημιουργία δυναμικής και ουσιαστικά απαξιώνει τις όποιες προσπάθειες γίνονται από εμπλεκόμενους στην αλυσίδα διαχείρισης τιμολογίων για τον σχεδιασμό ενός συνολικού μοντέλου λειτουργίας.

2. Περιορισμένη διαλειτουργικότητα διαθέσιμων λύσεων

Ο νόμος ορίζει ως πιθανούς τρόπους μετάδοσης των τιμολογίων το EDI και την εφαρμογή προηγμένων ηλεκτρονικών υπογραφών πάνω σε κάθε τιμολόγιο. Οι προδιαγραφές των προηγμένων ηλεκτρονικών υπογραφών όπως περιγράφονται στο Π.Δ. 150/2001, έχουν υλοποιηθεί από το ΥΠΟΙΚ ως οι προδιαγραφές του ΕΑΦΔΣΣ στην Ελλάδα. Το ΥΠΟΙΚ θεώρησε σωστό την δεδομένη χρονική στιγμή (2003) να μην ακολουθήσει μια προτυποποιημένη μέθοδο υλοποίησης των ηλεκτρονικών υπογραφών, δηλαδή μια μέθοδο που βασίζεται σε υποδομές δημοσίου κλειδιού, έμπιστες τρίτες οντότητες και ψηφιακά πιστοποιητικά, λόγω της τότε έλλειψης των αντίστοιχων υποδομών στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ 1049/21-03-06 το ΥΠΟΙΚ καθορίζει ότι η γνησιότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα των δεδομένων του περιεχομένου του τιμολογίου διασφαλίζεται μέσω της ΠΑΗΨΣ, ενώ η ασφαλής διαβίβαση ηλεκτρονικών τιμολογίων υλοποιείται με τη δημιουργία και αποστολή των αρχείων a.txt και b.txt που παράγονται από τις ΕΑΦΔΣΣ. Οι αδυναμίες αποτελεσματικής διαχείρισης των αρχείων όμως, που παρουσιάζει η «κλειστή» λύση που προτείνεται από την Ελλάδα και βασίζεται στις ΕΑΦΔΣΣ έναντι άλλων μεθόδων(π.χ. προηγμένης ψηφιακής υπογραφής) δεν πρέπει να αγνοηθούν. Ενδεικτικά, η προτυποποίηση παραστατικών και η εκτύπωση μόνο του μεταβλητού μέρους του τιμολογίου (συνήθως TIM-ΔΑ) δεν αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά από τον φορολογικό μηχανισμό, καθώς δεν εμφανίζονται τα στοιχεία της εγκατάστασης του παραλήπτη στο a.txt.

Η περιορισμένη διαλειτουργικότητα όσον αφορά στην λήψη ηλεκτρονικών τιμολογίων από το εξωτερικό, δημιουργεί την ανάγκη για διαφορετικές διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόσουν τα εμπλεκόμενα μέρη αλλά και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του ΥΠΟΙΚ, ώστε να καλυφθεί η περίπτωση του ελέγχου της εγκυρότητας των τιμολογίων που έχουν υπογραφεί με την χρήση ηλεκτρονικών υπογραφών.

Σε κάθε περίπτωση όμως, σύμφωνα με την Οδηγία 45/2010, «η αυθεντικότητα και η ακεραιότητα των ηλεκτρονικών τιμολογίων μπορεί επίσης να διασφαλίζεται με τη χρήση υφιστάμενων τεχνολογιών, όπως η ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων (EDI) και οι προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές». Παρόλα αυτά **«δεν θα απαιτείται από τους υποκείμενους στον φόρο να χρησιμοποιούν κάποια συγκεκριμένη τεχνολογία ηλεκτρονικής τιμολόγησης»**, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα στο ΥΠΟΙΚ να αξιοποιήσει το υπάρχων σύστημα στο σχεδιασμό της συνολικής λύσης.

3. Μη αποτελεσματική επαλήθευση της φορολογικής συμμόρφωσης

Έως σήμερα δεν έχουν υλοποιηθεί συγκεκριμένες λύσεις για τη ηλεκτρονική διασύνδεση κρατικών φορέων (π.χ. ΓΓΠΣ) με τους εκδότες παραστατικών (τιμολογίων και δελτίων αποστολής) και συνεπώς δεν μπορεί να γίνει άμεση διασταύρωση στοιχείων, να ελεγχθεί

η ροή του ΦΠΑ και να υπάρξει αυτόματος και άμεσος έλεγχος τιμολογίων.

Επιπλέον, η κατάσταση δυσχεραίνεται εξαιτίας των ελέγχων που δύνανται να εφαρμοστούν με την χρήση της ΠΑΗΨΣ. Οι έλεγχοι αυτοί βασίζονται κατά κύριο λόγο στην αντιπαραβολή των ηλεκτρονικών συνόψεων που έχουν δηλωθεί στην Δ.Ο.Υ. με βάση τις συγκεντρωτικές καταστάσεις που αποδίδονται από τα εμπλεκόμενα μέρη και στην αντιστοίχησή τους με αυτές που βρίσκονται στην ΕΑΦΔΣΣ του εκδότη. Ο έλεγχος αυτός υστερεί σημαντικά σε επίπεδο πολυπλοκότητας αλλά και χρόνου πραγματοποίησης μιας και υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορεί να πραγματοποιηθεί μέχρι και 1,5 με 2 χρόνια αφότου ολοκληρωθεί η συναλλαγή. Το διάστημα αυτό θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό καθώς στην διάρκεια αυτού μια οντότητα δύναται να αλλάξει στοιχεία ή ακόμα και να μην υφίσταται πλέον. Επομένως η δήλωση, από μέρους της, λανθασμένων στοιχείων μπορεί να οδηγήσει σε ανακρίβειες και αδυναμία άμεσης απόδοσης ευθυνών.

Επιπλέον η αντιστοίχηση της εγκυρότητας του τιμολογίου όσον αφορά το περιεχόμενο της ΕΑΦΔΣΣ του εκδότη μπορεί να γίνει μόνο δειγματοληπτικά και όχι στο σύνολο των στοιχείων δυσχεραίνοντας ακόμα περισσότερο την διαδικασία ελέγχου.

Η χρήση της ΠΑΗΨΣ εξασφαλίζει ότι τα δεδομένα ενός τιμολογίου είναι ακέραια μόνο στην περίπτωση κατά την οποία αυτά βρίσκονται εντός της ΕΑΦΔΣΣ. Η ΠΑΗΨΣ τότε δύναται να χρησιμοποιηθεί για να ελεγχθεί η εγκυρότητα των τιμολογίων που είναι αποθηκευμένα.

Όμως, τα αρχεία a.txt και b.txt, όταν εξαχθούν από την ΕΑΦΔΣΣ προς αποστολή, μπορούν να παραποιηθούν ή/και να αναδημιουργηθούν κατά βούληση χρησιμοποιώντας απλά κρυπτογραφικά εργαλεία που παράγουν συνόψεις ηλεκτρονικών αρχείων. Έτσι, εάν τα αρχεία αυτά αποσταλούν (όπως αναφέρει η ΠΟΛ 1049/21-03-06 στο άρθρο 2), χωρίς να συνοδεύονται από κάποια κρυπτογραφική απόδειξη της ταυτότητας του αποστολέα (όπως αυτή παρέχεται για παράδειγμα με την εφαρμογή προηγμένων ηλεκτρονικών υπογραφών), δεν καλύπτονται οι όροι του Νόμου, διότι ο μοναδικός κωδικός της ΕΑΦΔΣΣ που δηλώνεται δεν αρκεί στις περιπτώσεις που κάποιος εκδίδει πλαστά ή εικονικά τιμολόγια.

Η βασική λοιπόν αδυναμία της λειτουργούσας λύσης συνοψίζεται στο γεγονός ότι με την απλή αποστολή των a.txt και b.txt δεν δίνεται η δυνατότητα στον παραλήπτη να ελέγξει άμεσα την εγκυρότητα της ταυτότητας του αποστολέα ενός τιμολογίου και την ακεραιότητα των δεδομένων κατά τη μεταφορά και αποθήκευσή τους (δηλαδή ότι δεν έχουν παραποιηθεί) καθιστώντας τον ευάλωτο και αδύναμο να αποποιηθεί από την ευθύνη μιας μη νόμιμης συναλλαγής.

Βάσει της ΠΟΛ 1049/2006 παρέχεται η δυνατότητα στους ελεγκτικούς φορείς να διενεργούν ελέγχους σε ηλεκτρονικά τιμολόγια αλλά τα μέχρι τώρα στοιχεία δείχνουν ότι η δυνατότητα αυτή δεν αξιοποιείται σε ικανοποιητικό βαθμό

Συνολικά, η έκδοση και η διακίνηση πλαστών και εικονικών τιμολογίων αποτελεί ένα μείζον ζήτημα. Το πρόβλημα μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει δύο αλληλένδετες διαστάσεις.

- Η άμεση και αυτόματη εξακρίβωση της ταυτότητας ενός αποστολέα τιμολογίου από τον παραλήπτη και την αποποίηση ευθύνης από μέρους του τελευταίου σε περίπτωση που το περιεχόμενο του τιμολογίου δεν αντιπροσωπεύει τα πραγματικά στοιχεία.
- Η εξακρίβωση ότι τα περιεχόμενα του τιμολογίου αντικατοπτρίζουν ένα νόμιμο τιμολόγιο (δηλ. να έχει περάσει από φορολογική διαδικασία και όχι να προέρχεται από «διπλά βιβλία»).

Με βάση τα παραπάνω, η παρούσα υποδομή βάσει των ΕΑΦΔΣΣ δεν είναι σε θέση να προστατεύσει από το πρόβλημα των πλαστών και εικονικών τιμολογίων σε καμία από τις προαναφερθείσες διαστάσεις.

4. Έλλειψη κωδικοποίησης και εξειδίκευσης του θεσμικού πλαισίου

Η ασάφεια γύρω από την ηλεκτρονική τιμολόγηση αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα έναρξης σχετικών επενδυτικών ενεργειών από την επιχειρηματική κοινότητα. Κρίνεται ότι οι φορολογικές απαιτήσεις (κυρίως ο ΚΒΣ) δεν έχει προσαρμοστεί σε ικανοποιητικό βαθμό στις ανάγκες της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και οι όποιες διατάξεις ισχύουν στην παρούσα φάση για το έγχαρτο τιμολόγιο θα πρέπει να επαναξιολογηθούν.

Οι κανόνες για τη μορφοποίηση των δεδομένων στο έγχαρτο τιμολόγιο είναι πλέον ξεπερασμένες και θα πρέπει να προσαρμοστούν στη νέα επιχειρηματική και οικονομική πραγματικότητα, όπου τα στοιχεία του τιμολογίου αποτελούν «επιβεβαιωμένη» πληροφόρηση και για την επιχείρηση, αλλά και για τη δημόσια διοίκηση και τις ελεγκτικές αρχές.

Επιπλέον, δεν υπάρχουν οι αναγκαίες εξειδικεύσεις για τη ρύθμιση των θεμάτων, όπως του Άρθρου 20 της ΠΟΛ 1091/14-6-2010, συγκεκριμένα για το χρόνο και τη διαδικασία σταδιακής εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν τη διαβίβαση των φορολογικών στοιχείων για συναλλαγές άνω των τριών χιλιάδων (3.000) μέσω ηλεκτρονικού συστήματος σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (π.χ. πεδίο εφαρμογής και τεχνικές προδιαγραφές διαβίβασης των δεδομένων).

5. Διατήρηση απαίτησης για την έντυπη μορφή του δελτίου αποστολής

Από το 2006, βάσει της ΠΟΛ 1049 που αφορά την «Διαβίβαση, αποδοχή και αποθήκευση τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα», επιτρέπεται στην Ελλάδα η ηλεκτρονική τιμολόγηση. Η συγκεκριμένη απόφαση αφορά μόνο τα τιμολόγια και όχι τα δελτία αποστολής (που χρησιμοποιούνται στην διακίνηση των προϊόντων) ή τον συνδυασμό τιμολόγιο-δελτίο αποστολής (που χρησιμοποιούνται και για την τιμολόγηση αλλά και για την διακίνηση). Ο τελευταίος τύπος τιμολογίου συναντάται σε αρκετούς κλάδους (σχεδόν

όλους εκτός από τους κλάδους παροχής υπηρεσιών).

Σύμφωνα με την μελέτη του ΟΠΑ, το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις αναφορικά με την υιοθέτηση πρακτικών ηλεκτρονικής τιμολόγησης είναι η αδυναμία σύνδεσης του Δελτίου Αποστολής με την ηλεκτρονικοποίηση της διαδικασίας της τιμολόγησης. Συνεπώς δεν υποστηρίζεται η πλήρης απούλοποίηση όλων των στοιχείων που εμπλέκονται στις εμπορικές συναλλαγές (Δελτίο Αποστολής – Τιμολόγιο / ΔΑ).

Το παραπάνω αποτελεί έναν από τους βασικότερους λόγους για το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις διστάζουν στην υιοθέτηση ηλεκτρονικής τιμολόγησης, καθώς δεν επιθυμούν «διπλές λύσεις» ανάλογα με το προφίλ του κάθε συναλλασσόμενου.

2.2 Εκτίμηση Ρυθμιστικού Κόστους

2.2.1 Κατηγορίες Ρυθμιστικού Κόστους

Η διαδικασία της ηλεκτρονικής τιμολόγησης βασίζεται σε μια σειρά από ρυθμίσεις οι οποίες καθορίζουν τις προδιαγραφές βάσει των οποίων οι επιχειρήσεις δύνανται αυτή τη στιγμή να τιμολογούν. Σαφώς και η ηλεκτρονική τιμολόγηση δεν μπορεί να οριοθετηθεί σε επιχειρησιακό επίπεδο, καθώς οι διαφορετικές εκφάνσεις της μπορούν να επηρεάσουν από ελάχιστα ως σημαντικά την επιχειρησιακή λειτουργία μιας επιχείρησης.

Για παράδειγμα, εταιρίες οι οποίες έχουν ενσωματώσει την ηλεκτρονική τιμολόγηση στην καθημερινή λειτουργία τους, έχουν παράλληλα δημιουργήσει επιπλέον εφαρμογές (π.χ. ηλεκτρονικές παραγγελίες, ηλεκτρονικός τιμοκατάλογος, κτλ), μόνο και μόνο αξιοποιώντας τη δυναμική που προσφέρει η ηλεκτρονική τιμολόγηση.

Συνεπώς και τα οφέλη που προκύπτουν ξεπερνούν τα στενά όρια της τιμολόγησης και επεκτείνονται σε όλη τη λειτουργία της επιχείρησης.

Το ρυθμιστικό κόστος που δημιουργείται για τις επιχειρήσεις προκύπτει κυρίως από την αδυναμία τους να προχωρήσουν στην υιοθέτηση πρακτικών ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Το διαφορικό διοικητικό κόστος που προκύπτει μεταξύ της ηλεκτρονικής και της παραδοσιακής διαχείρισης ενός τιμολογίου αποτελεί μια διοικητική επιβάρυνση η οποία θα μπορούσε να μειωθεί σημαντικά με πρωτοβουλίες που οδηγούν σταδιακά στην καθολική επιβολή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

Το παραπάνω κόστος επιβαρύνεται με χρεώσεις που αφορούν την παροχή υπηρεσιών από ενδιάμεσους παρόχους, είτε σε χρεώσεις που αντιστοιχούν στην απόσβεση επενδύσεων από επιχειρήσεις για την απευθείας αποστολή τιμολογίων (δε συνηθίζεται στην Ελλάδα).

Σημαντικό διοικητικό κόστος δημιουργείται και από την μη ενσωμάτωση του Δελτίου Αποστολής στις διατάξεις της ΠΟΛ 1049, γεγονός που ωθεί το σύνολο σχεδόν των επιχειρήσεων στην υιοθέτηση μιας μορφής τιμολογίου η οποία συνδυάζει και την πληροφόρηση του Δελτίου Αποστολής για τη μεταφορά των προϊόντων.

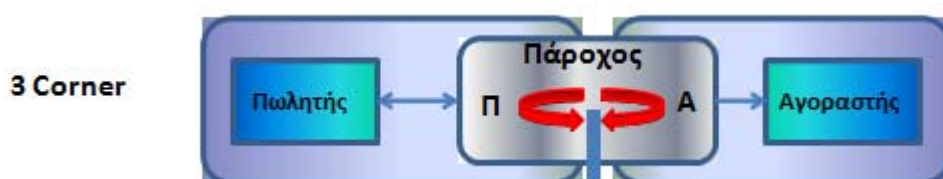
Έμμεσο - ευκαιριακό κόστος προκύπτει και για το ίδιο το κράτος, καθώς δεν έχει ωριμάσει και υλοποιήσει ακόμα ένα ολοκληρωμένο σύστημα ηλεκτρονικής τιμολόγησης το οποίο θα μπορούσε να εξυπηρετήσει τις αυξημένες απαιτήσεις φορολογικής συμμόρφωσης και αποτελεσματικής διαχείρισης του φορολογικού ελεγκτικού μηχανισμού.

2.2.2 Ποσοτικοποίηση Ρυθμιστικού Κόστους

Η παρακάτω ανάλυση αφορά την ποσοτικοποίηση του κόστους που αφορά το τιμολόγιο και το δελτίο αποστολής, ενώ γίνεται και διαφοροποίηση ανάλογα με το μοντέλο ηλεκτρονικής τιμολόγησης που χρησιμοποιείται.

Μοντέλο Ενδιάμεσου Πάροχου

Σε αυτό το μοντέλο **μεταξύ των δύο επιχειρηματικών οντοτήτων «παρεμβάλλεται» μια τρίτη οντότητα** η οποία προσφέρει τις υπηρεσίες της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Συνήθως το μέλος το οποίο έχει «αναπτύξει» την υπηρεσία αυτή επιβάλλει στο συναλλασσόμενο μέλος την υιοθέτηση της ίδιας εταιρίας παροχής υπηρεσιών.

Στην συνέχεια παρουσιάζονται τα βασικά στάδια διαχείρισης ενός τιμολογίου, καθώς και το αντίστοιχο κόστος⁷. Τα παρακάτω στοιχεία έχουν προκύψει για εταιρία που απασχολεί 5.000 άτομα και για μέσο κόστος εργασίας 60 €/ώρα.

	Σχετικές Ενέργειες	Παραδοσιακή Τιμολόγηση	Ηλεκτρονική Τιμολόγηση
Εκδότης / Προμηθευτής	Εκτύπωση – Δημιουργία Φακέλου και Αποστολή	3,90 €	0,00 €
	Υπενθυμίσεις Πληρωμών	0,50 €	0,40 €
	Οικονομική Διαχείριση	4,50 €	3,00 €
	Αρχειοθέτηση	2,20 €	0,80 €
	Πάροχος Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης	-	0,50 €
	Σύνολο		11,10 €

	Σχετικές Ενέργειες	Παραδοσιακή Τιμολόγηση	Ηλεκτρονική Τιμολόγηση
Παραλήπτης/ Αγοραστής	Λήψη	1,10 €	0,00 €
	Εισαγωγή Κωδικοποιήσεων	3,00 €	0,00 €
	Επικύρωση και Διασταύρωση	4,00 €	1,20 €
	Διαχείριση Διαφωνιών	2,50 €	2,00 €
	Πληρωμές – Οικονομική Διαχείριση	4,80 €	2,00 €
	Αρχειοθέτηση	2,20 €	0,80 €
	Πάροχος Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης	-	0,70 €
	Σύνολο		17,60 €

(Πηγή: Billentis)

⁷ E-Invoicing / E-Billing in Europe – Taking the next step towards automated and optimized processes (Billentis, 2009) - www.billentis.com

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι η ηλεκτρονική τιμολόγηση μέσω ενδιάμεσου παρόχου δημιουργεί σημαντικά οφέλη για την επιχείρηση (περίπου 60% μείωση του διοικητικού κόστους).

Τα οφέλη ηλεκτρονικής τιμολόγησης για τον Εκδότη / Προμηθευτή (6,30 € / τιμολόγιο) συνοψίζονται σε:

Εκτύπωση, προετοιμασία φακέλου και αποστολή τιμολογίου (57% του συνολικού οφέλους)

- Αποστολή τιμολογίων με ασφαλή τρόπο
- Παράδοση σε πραγματικό χρόνο με δυνατότητα επιβεβαίωσης της λήψης
- Έλεγχος και έγκριση των δεδομένων απευθείας μετά την αποστολή τους

Διαχείριση υπενθυμίσεων πληρωμών (1% του συνολικού οφέλους)

- Μείωση ανάγκης για διαχείριση των υπενθυμίσεων πληρωμών, οι οποίες καθυστερούν εξαιτίας των χρονοβόρων ροών εργασίας των παραληπτών.

Οικονομική Διαχείριση (22% του συνολικού οφέλους)

- Αποτελεσματικότερη διαχείριση χρηματοροών (Cash Management)

Αρχειοθέτηση (20% του συνολικού οφέλους)

- Αυτοματοποιημένη διαδικασία αρχειοθέτησης
- Ευκολότερη αναζήτηση τιμολογίων με τη χρήση λέξεων – κλειδιών
- Γρήγορη πρόσβαση στο αρχείο τιμολογίων
- Δυνατότητα άμεσου ελέγχου ενός τιμολογίου στην οθόνη ενός υπολογιστή, με υποστήριξη ελέγχων ακεραιότητας, ορθότητας κ.λπ. των δεδομένων
- Μείωση των δαπανών αρχειοθέτησης – “green”
- Εξοικονόμηση χώρου σε σχέση με την αρχειοθέτηση των έγχαρτων τιμολογίων

Τα οφέλη ηλεκτρονικής τιμολόγησης για τον Παραλήπτη / Αγοραστή (10,90 € / τιμολόγιο) συνοψίζονται σε:

Λήψη τιμολογίου & κωδικοποιήσεις (35% του συνολικού οφέλους)

- Αυτόματη εισαγωγή δεδομένων στο σύστημα διαχείρισης Πληρωτέων Λογαριασμών
- Εισαγωγή δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, ανεξαρτήτως όγκου
- 100% σωστά δεδομένα

Επικύρωση και διασταύρωση (24% του συνολικού οφέλους)

- Έλεγχος συμμόρφωσης Φ.Π.Α. και λοιπών πεδίων (verification)
- Δυνατότητα αυτοματοποιημένης διασταύρωσης τιμολογίου - παραγγελίας

Διαχείριση διαφωνιών (4% του συνολικού οφέλους)

- Μείωση διαφωνιών σχετικά με το περιεχόμενο ενός τιμολογίου

Οικονομική Διαχείριση (24% του συνολικού οφέλους)

- Δυνατότητα διασύνδεσης με αυτοματοποιημένες πληρωμές (αυτόματη δημιουργία εντολής πληρωμής)
- Αποτελεσματικότερη διαχείριση χρηματοροών (Cash Management)

Αρχειοθέτηση (12% του συνολικού οφέλους)

- Αυτοματοποιημένη διαδικασία αρχειοθέτησης
- Ευκολότερη αναζήτηση τιμολογίων με τη χρήση λέξεων – κλειδιών
- Δυνατότητα άμεσου ελέγχου ενός τιμολογίου στην οθόνη ενός υπολογιστή, με υποστήριξη ελέγχων ακεραιότητας, ορθότητας κ.λπ. των δεδομένων
- Γρήγορη πρόσβαση στο αρχείο τιμολογίων
- Μείωση των δαπανών αρχειοθέτησης – “green”
- Εξοικονόμηση χώρου σε σχέση με την αρχειοθέτηση των έγχαρτων τιμολογίων

Οι εκτιμήσεις της αγοράς για κάποια από τα κόστη που επωμίζονται οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν παραδοσιακή τιμολόγηση κάνουν λόγο για:

- Εκτύπωση, Δημιουργία Φακέλου και Αποστολή ~ 3 € / τιμολόγιο (δεν περιλαμβάνονται επιπρόσθετα κόστη όπως π.χ. επαναποστολή τιμολογίων, αρχειοθέτηση, κτλ)
- Παραλαβής, Καταχώρηση ~ 1 € / τιμολόγιο (δεν περιλαμβάνονται επιπρόσθετα κόστη όπως επικύρωση και διασταύρωση, αρχειοθέτηση, καθώς και άλλα κόστη όπως λάθη καταχώρησης στοιχείων, απώλεια τιμολογίων κτλ)

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της αγοράς, το ποσοστό των τιμολογίων που συνδυάζονται με δελτία αποστολής (καλύπτοντας και την θεσμική απαίτηση για το ΔΑ) κυμαίνεται κοντά στο 90 - 95% του συνόλου των τιμολογίων στην Ελλάδα. Για τις υπόλοιπες περιπτώσεις, δημιουργείται επιπλέον παραστατικό που θα συνοδεύσει το προϊόν κατά την μεταφορά του.

Το δελτίο αποστολής, σε όλη τη διάρκεια της διαδρομής από τον τόπο έναρξης της διακίνησης μέχρι τον τόπο παράδοσης ή προορισμού, συνοδεύει τα διακινούμενα αγαθά και επιδεικνύεται άμεσα στο φορολογικό έλεγχο, ενώ απαιτείται και η αποθήκευσή του.

Με βάση τα παραπάνω, ακόμα και η ηλεκτρονική αποστολή τιμολογίων συνοδεύεται με την εκτύπωση του Τιμολογίου – Δελτίου Αποστολής για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς. Συνεπώς, η **εκτύπωση και αρχειοθέτηση του Τιμολογίου – Δελτίου Αποστολής** αποτελεί διοικητικό κόστος που με βάση τα παραπάνω εκτιμάται σε **1,5 - 2 € / τιμολόγιο**.

Με ένα μέσο κόστος (συμπεριλαμβανομένου overhead) κοντά στα 25 €/ώρα και

συνεκτιμώντας ότι η πληροφόρηση του τιμολογίου στην Ελλάδα περιλαμβάνει επιπλέον πληροφορίες που αφορούν και το δελτίο αποστολής - θεωρείται πως το μέσο κόστος ανά **παραδοσιακό τιμολόγιο είναι κοντά στα 7,20 €** ενώ για **ηλεκτρονικό τιμολόγιο περίπου 2,40 €** (1,70 € + το κόστος προς τον πάροχο).

Τα παραπάνω συμφωνούν με τη μελέτη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΟΠΑ), το οποίο υπολόγισε το συνολικό κόστος της **παραδοσιακής τιμολόγησης** για τις ελληνικές επιχειρήσεις στα 3 - 4 € ανά τιμολόγιο, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις έκρινε ότι μπορεί να ξεπερνάει και τα 5 - 7 € ανά τιμολόγιο. Ειδικότερα, το κόστος ανά τιμολόγιο για εταιρίες στο χώρο του λιανεμπορίου (αποτελούν τον κλάδο με την μεγαλύτερη έκθεση στην ηλεκτρονική τιμολόγηση) μπορεί να μειωθεί κατά περίπου 80% με την πλήρη ηλεκτρονικοποίηση των τιμολογίων.

Με βάση τα παραπάνω, στην περίπτωση της Ελλάδας, ανά τιμολόγιο το όφελος εκτιμάται ότι ξεπερνά τα 5 €, ενώ εάν συμπεριληφθεί και το κόστος από την εκτύπωση και αρχειοθέτηση του τιμολογίου – δελτίου αποστολής (1,5 - 2 € / τιμολόγιο), το όφελος μπορεί να ξεπεράσει και τα 7 € / τιμολόγιο.

Η παραπάνω εκτίμηση πιστοποιείται μέσω μελέτης για την ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Φιλανδία, η οποία έδειξε πως το συνολικό όφελος από την πλήρη μετάβαση στην ηλεκτρονική τιμολόγηση μπορεί να φτάσει τα 13 min ανά τιμολόγιο για τον εκδότη, που αντιστοιχεί σε περίπου 5,4 € / τιμολόγιο (25 €/hour). Τα οφέλη προκύπτουν από το κόστος εκτύπωσης και αποστολής, μειωμένο κόστος μισθοδοσίας (back office), καταχώρηση στοιχείων, αρχειοθέτηση, κτλ.

Βαθμός Αυτοματοποίησης	Εκδότης / Προμηθευτής	Παραλήπτης/ Αγοραστής
Παραδοσιακή Τιμολόγηση	14 min	10.5 min
Μερικώς ηλεκτρονική τιμολόγηση (email)	10 min	6 min
Ηλεκτρονική Τιμολόγηση	1 min	6 min

(Πηγή: *Electronic Invoicing Initiatives in Finland - Helsinki School of Economics, 2008*)

Εάν και το μέσο κόστος για την Ελλάδα είναι πολύ χαμηλότερο σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, το ποσό που μπορεί εξοικονομηθεί για τις ελληνικές επιχειρήσεις, από την υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, εκτιμάται ότι κυμαίνεται κοντά στο 1,2 δις € ετησίως (μελέτη του ΟΠΑ κάνει λόγο για οφέλη που μπορούν να ξεπεράσουν τα 2,5 δις ανά έτος σε περίπτωση που ενσωματωθούν και επιπλέον οφέλη της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στην επιχειρησιακή λειτουργία της εταιρίας), χωρίς να συνυπολογίζονται τα οικονομικά οφέλη για το δημόσιο που προκύπτουν από τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του φορολογικού ελέγχου και την βελτίωση του ελέγχου που αφορά τις προμήθειες του Ελληνικού Δημοσίου.

Ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει την υφιστάμενη κατάσταση όσον αφορά το κόστος διαχείρισης των τιμολογίων στην Ελλάδα.

Υφιστάμενη κατάσταση	# τιμολογίων	Κόστος / Τιμολόγιο	Συνολικό Κόστος
Ηλεκτρονικά Τιμολόγια	7 εκ	2,40 € / τιμολόγιο	16.800.000 €
Παραδοσιακά Τιμολόγια	243 εκ	7,20 € / τιμολόγιο	1.749.600.000 €
Εκτύπωση TIM-ΔΑ	7 εκ	1,50 € / τιμολόγιο	10.500.000 €
Συνολικά Τιμολόγια	250 εκ	-	1.776.900.000 €

Μέσω την πλήρους ηλεκτρονικοποίησης της διαδικασίας τιμολόγησης και για τον υφιστάμενο όγκο συναλλαγών, το κόστος θα ήταν:

Πλήρης Ηλεκτρονικοποίηση	# τιμολογίων	Κόστος / Τιμολόγιο	Συνολικό Κόστος
Ηλεκτρονικά Τιμολόγια	250 εκ	2,40 € / τιμολόγιο	600.000.000 €
Παραδοσιακά Τιμολόγια	-	-	-
Συνολικά Τιμολόγια	250 εκ	-	600.000.000 €

Τα περίπου 1,2 δις € που προκύπτουν ως διαφορά από τα παραπάνω (ή τουλάχιστον μέρος από αυτά) μπορούν να θεωρηθούν ως **ευκαιριακό κόστος**, καθώς επιβαρύνουν τις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν την παραδοσιακή τιμολόγηση, ελλείπει νομοθεσίας που να επιβάλλει την ηλεκτρονική τιμολόγηση.

Το κόστος για την χρήση **ενδιάμεσου πάροχου** στην Ελλάδα κυμαίνεται μεταξύ **0,15 – 0,60 €/τιμολόγιο**, ανάλογα με τον συνολικό όγκο συναλλαγών, καθώς και **μηνιαίες χρεώσεις** που κυμαίνονται από **€15 – €100**.

Το **κόστος για χρησιμοποίηση πλατφόρμας ηλεκτρονικής τιμολόγησης** εξειδικευμένου παρόχου ανέρχεται σε **€800 - €1000 για μικρές επιχειρήσεις** και σε **€5.000 - €20.000 για μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις** (πολύπλοκα τεχνολογικά περιβάλλοντα) στις οποίες είναι επιθυμητή η **πλήρης αυτοματοποίηση των διαδικασιών μέσω EDI / ERP Integration**.

Το **κόστος υποστηρικτικών υπηρεσιών** (π.χ. παραμετροποιήσεις κ.α.) ανέρχεται **στο 20% - 40% του κόστους**.

Αντίστοιχα ο **χρόνος υλοποίησης** κυμαίνεται από μόλις **2 – 5 ημέρες για μικρές επιχειρήσεις** μέχρι **2 – 8 εβδομάδες για μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις** στις οποίες είναι επιθυμητή η **πλήρης αυτοματοποίηση των διαδικασιών μέσω EDI / ERP Integration**.

Στον επόμενο πίνακα δίνεται συνοπτικά η εκτίμηση για το ανάλογα με τον αριθμό των τιμολογίων που εκδίδει κάθε εταιρία σε ετήσια βάση.

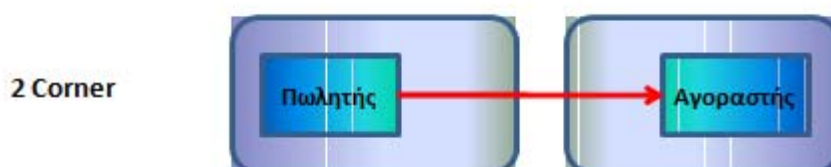
	Μικρή Εταιρία	Μεσαία Εταιρία	Μεγάλη Εταιρία
# τιμολογίων / έτος	2.500	25.000	500.000
Παραδοσιακή Τιμολόγηση	$2.500 \times 6,5 = 16.250 \text{ €}$	$25.000 \times 7,2 = 180.000 \text{ €}$	$500.000 \times 7,5 = 3.750.000 \text{ €}$
	Σύνολο = 16.250 €	Σύνολο = 187.500 €	Σύνολο = 4.250.000 €
Ηλεκτρονική Τιμολόγηση	Χρέωση υπηρεσίας ASP $2.500 \times 0,60 = 1.500 \text{ €}$	Χρέωση υπηρεσίας ASP $25.000 \times 0,40 = 10.000 \text{ €}$	Χρέωση υπηρεσίας ASP $500.000 \times 0,20 = 100.000 \text{ €}$
	Μηνιαία χρέωση 15 € $15 \text{ €} \times 12 = 180 \text{ €}$	Μηνιαία χρέωση 50 € $50 \text{ €} \times 12 = 600 \text{ €}$	Μηνιαία χρέωση 100 € $100 \text{ €} \times 12 = 1.200 \text{ €}$
	Χρήση πλατφόρμας 1.000 €	Χρήση πλατφόρμας 5.000 €	Χρήση πλατφόρμας 20.000 €
	Παραμετροποίηση 200 €	Παραμετροποίηση 1.500 €	Παραμετροποίηση 5.000 €
	Διαχείριση Τιμολογίου $1,5 \text{ €} \times 2.500 = 3.750 \text{ €}$	Διαχείριση Τιμολογίου $1,7 \text{ €} \times 25.000 = 42.500 \text{ €}$	Διαχείριση Τιμολογίου $1,9 \text{ €} \times 500.000 = 950.000 \text{ €}$
	Διοικητικό Κόστος Εσωτερικό: 3.750 € Εξωτερικό: 2.880 €	Διοικητικό Κόστος Εσωτερικό: 42.500 € Εξωτερικό: 17.100 €	Διοικητικό Κόστος Εσωτερικό: 950.000 € Εξωτερικό: 126.200 €
	Σύνολο = 6.630 €	Σύνολο = 59.600 €	Σύνολο = 1.076.200 €
	Μέσο κόστος / τιμολόγιο = 2,65 €	Μέσο κόστος / τιμολόγιο = 2,38 €	Μέσο κόστος / τιμολόγιο = 2,15 €
Όφελος	Συνολικό Όφελος / τιμολόγιο = 3,85 €	Συνολικό Όφελος / τιμολόγιο = 4,82 €	Συνολικό Όφελος / τιμολόγιο = 5,35 €
	Εάν συνυπολογιστεί και το όφελος από την μη εκτύπωση / αρχειοθέτηση του TIM-ΔΑ, το συνολικό όφελος είναι ~ 5,4 €	Εάν συνυπολογιστεί και το όφελος από την μη εκτύπωση / αρχειοθέτηση του TIM-ΔΑ, το συνολικό όφελος είναι ~ 6,6 €	Εάν συνυπολογιστεί και το όφελος από την μη εκτύπωση / αρχειοθέτηση του TIM-ΔΑ, το συνολικό όφελος είναι ~ 7,1 €

(Πηγή: Έρευνα Συμβούλου)

Τα παραπάνω αναδεικνύουν ότι τα συνολικά οφέλη ανά τιμολόγιο αυξάνονται σημαντικά για εταιρίες με σημαντικό όγκο συναλλαγών, γεγονός που εξηγεί και την σημαντική ωρίμανση της αγοράς του λιανεμπορίου στην υιοθέτηση σχετικών πρακτικών (οι συναλλαγές τους μπορεί να ξεπερνούν και το 1 εκ το έτος).

Απευθείας Αποστολή Τιμολογίων

Το Αμφίπλευρο – Διμερές σχήμα, στοχεύει στην «άμεση» επικοινωνία μεταξύ δύο επιχειρηματικών οντοτήτων οι οποίες έχουν συμφωνήσει στην ανταλλαγή ηλεκτρονικών τιμολογίων, βάσει ενός προκαθορισμένου πρωτοκόλλου επικοινωνίας.

Στις περιπτώσεις που δεν χρησιμοποιηθεί ενδιάμεσος πάροχος, το κόστος ανά τιμολόγιο

περιλαμβάνει την απόσβεση της λύσης που θα υλοποιηθεί για την απευθείας επικοινωνία του προμηθευτή με την επιχείρηση.

Η απευθείας αποστολή τιμολογίου από τον εκδότη στον παραλήπτη δεν συναντάται αρκετά στην Ελλάδα, παρά μόνο σε περιπτώσεις που οι συναλλαγές (τιμολόγια) μεταξύ ενός πελάτη και προμηθευτή είναι πολλές σε αριθμό ώστε να μπορέσουν να δικαιολογήσουν μια απευθείας επικοινωνία. Επίσης, δεδομένου ότι το θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα για την Ηλεκτρονική Τιμολόγηση είναι υπο διαμόρφωση, δεν υπάρχει ακόμα η διάθεση για επένδυση σε ίδια μέσα.

Για την υλοποίηση ενός EDI συστήματος, απαιτείται η δημιουργία ή ύπαρξη της κατάλληλης υποδομής που θα είναι σε θέση να υποστηρίξει αυτήν την τεχνολογία. Τα βασικά στοιχεία που συνιστούν αυτήν την υποδομή κυρίως, είναι τα ακόλουθα:

- Ύπαρξη προτύπων
- Κατάλληλο λογισμικό (software) και υλικό (hardware)
- Ύπαρξη και σύνδεση με κατάλληλο δίκτυο

Τα προαναφερθέντα πρότυπα συμφωνούν στο ακόλουθο περίγραμμα των τριών βασικών δομικών συστατικών:

- Ύπαρξη κοινών συντακτικών κανόνων και μίας μορφής κωδικοποίησης για την δημιουργία μηνυμάτων των οποίων η δομή θα είναι ανεξάρτητη από το πληροφοριακό σύστημα.
- Ένα λεξικό δεδομένων που να ορίζει αυστηρά τα επιχειρησιακά δεδομένα όπως την μορφή του νομίματος, διευθύνσεων, ημερομηνίας κ.α.
- Ύπαρξη σταθερών στοιχείων δεδομένων που συνδυαζόμενα χρησιμοποιούνται σε σταθερά μηνύματα.

Για παράδειγμα, ένα τιμολόγιο αποτελείται από διάφορα τμήματα όπως την αρχή του εγγράφου που περιλαμβάνει το όνομα και την διεύθυνση του πιστωτή, το όνομα και την διεύθυνση του χρεώστη, την ημερομηνία του τιμολογίου, κ.α. Μετά, ακολουθεί ένα τμήμα που αποτελείται από μια σειρά γραμμών που δίνουν λεπτομερειακές πληροφορίες για το κάθε είδος που τιμολογείται, όπως, την περιγραφή του, την ποσότητα, την τιμή μονάδας, κ.α. Τέλος υπάρχει και ένα τμήμα του εγγράφου που δίνει τα τελικά σύνολα. Για κάθε ένα από αυτά τα τμήματα πρέπει να υπάρχει μία αντίστοιχη EDI μορφή με τμήματα δεδομένων που συνδυαζόμενα δίνουν τα EDI μηνύματα.

Σε κάθε περίπτωση, η απευθείας αποστολή ηλεκτρονικών τιμολογίων (ανά ζεύγος προμηθευτή – πελάτη) περιλαμβάνει:

- Τη συμφωνία για τη δημιουργία κοινών προτύπων μέσω των οποίων θα γίνεται η κωδικοποίηση και αποκωδικοποίηση των δεδομένων του τιμολογίου.
- Την παραμετροποίηση των πληροφοριακών συστημάτων του εκδότη και του παραλήπτη
- Τον σχεδιασμό και υλοποίηση του μέσου για την ηλεκτρονική αποστολή των

δεδομένων (εφαρμογή)

- Την χρήση του δικτύου (π.χ. VAN) για τη μεταφορά των δεδομένων

Το παραπάνω κόστος κυμαίνεται από 20.000 € - 200.000 € (ανάλογα με τον αριθμό των συνδεδεμένων μερών και το βαθμό της δια-λειτουργικότητας που θα περιλαμβάνει με τις υπόλοιπες επιχειρησιακές διαδικασίες των εμπλεκόμενων), ενώ η χρήση του δικτύου εκτιμάται σε περίπου 500 € - 1000 € ανά μήνα.

Συνεπώς για να μπορέσει να δικαιολογηθεί ως επένδυση θα πρέπει (πέρα από την ωρίμανση του θεσμικού πλαισίου) να εξυπηρετήσει ικανό πλήθος τιμολογίων σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, καθώς και επιπλέον απαιτήσεις των δύο συμβαλλόμενων.

2.2.3 Αξιολόγηση και Βασικά Συμπεράσματα

Οι λόγοι που οδήγησαν τις επιχειρήσεις να ξεκινήσουν την ηλεκτρονική ανταλλαγή παραστατικών και ειδικά τιμολογίων πολύ πριν το 2006, αφορούσαν βεβαίως όχι την αντικατάσταση του χαρτιού αλλά την αυτοματοποίηση των διαδικασιών τιμολόγησης και την μείωση κόστους. Συγκεκριμένα ήδη από το 2003 χρησιμοποιούνται οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής ανταλλαγής τιμολογίων καθώς μειώνεται σημαντικά το κόστος επανα-καταχώρησης και διαχείρισης των τιμολογίων στα συστήματα των λιανέμπορων, παρόλο που υπάρχει παράλληλα (για τυπικούς εφοριακούς λόγους) το χάρτινο αντίγραφο.

Παρατηρείται ότι οι εταιρίες αρχίζουν αργά αλλά σταθερά να αξιοποιούν τη συγκεκριμένη δυνατότητα και έχουν ξεκινήσει την πλήρη (χωρίς την αποστολή του έντυπου τιμολογίου) ηλεκτρονική τιμολόγηση (όχι βέβαια ακόμα στο βαθμό διείσδυσης που υπάρχει στο λιανεμπόριο) με 2 κυρίους τρόπους:

- Ερασιτεχνικά (π.χ. με την χρήση e-mail για την αποστολή των ηλεκτρονικών τιμολογίων) που ενέχει κάποιους κινδύνους κατά πόσο εφαρμόζεται ορθά η πολιτική απόφαση
- Οργανωμένα (π.χ. μέσω φορέων παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης, ή εξειδικευμένου λογισμικού)

Σήμερα, η πλειονότητα των εταιριών που χρησιμοποιούν πρακτικές ηλεκτρονικής τιμολόγησης κάνουν χρήση ενός ή περισσότερων ενδιάμεσων παρόχων, οι οποίοι έχουν αναπτύξει σημαντική τεχνογνωσία τα τελευταία χρόνια. Η χρήση ενδιάμεσου παρόχου κρίνεται ικανοποιητική για την πλειονότητα των περιπτώσεων στην ελληνική αγορά, καθώς είναι άμεσα εφαρμόσιμη, παρέχει τη δυνατότητα διαφοροποίησης ή και επέκτασης, συνοδεύεται με υποστήριξη από εξειδικευμένους στον χώρο συνεργάτες και δεν απαιτεί ιδιαίτερο εξοπλισμό ή λογισμικό.

Μέσω της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, η εξοικονόμηση εκτιμάται ότι ξεπερνά το 60% του κόστους ανά τιμολόγιο, περιλαμβάνοντας:

- Σημαντική μείωση κόστους όσον αφορά την επανα-καταχώρηση (πληκτρολόγηση)

εκατομμυρίων γραμμών τιμολογίων από τους παραλήπτες και σημαντική μείωση λαθών

- Ταχύτερη πληρωμή και συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων
- Κατάργηση του χαρτιού που συνεπάγεται μείωση τόσο σε κόστος αποθήκευσης όσο και σε έξοδα εκτύπωσης, αποστολής, κλπ
- Οικολογική διάσταση από την πλευρά της μείωσης του χαρτιού

μειώνοντας σημαντικά τα λειτουργικά έξοδα των επιχειρήσεων σε σημαντικό εύρος της καθημερινής λειτουργίας, αρκεί να σχεδιαστεί με τρόπο που να εξυπηρετεί τις συγκεκριμένες επιχειρησιακές ανάγκες.

Από την πλευρά των φορολογικών αρχών, η υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης λύσης για την ηλεκτρονική τιμολόγηση μπορεί να προσφέρει ουσιαστικό και ταχύ έλεγχο της φορολογικής συμμόρφωσης,

Το σύνολο των παρεμβάσεων που θα σχεδιαστούν και υλοποιηθούν θα πρέπει να βασίζεται σε ένα λειτουργικό και επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο θα εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες των επιχειρήσεων, τη στόχευση του κράτους για την αποτελεσματική διαχείριση της φοροδιαφυγής, αξιοποιώντας λύσεις οι οποίες φαίνεται να έχουν το μεγαλύτερο βαθμό ωριμότητας.

Σε κάθε περίπτωση το σύνολο της επιχειρηματικής κοινότητας θα πρέπει να ενημερωθεί για τις προθέσεις των επικείμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, συμβάλλοντας στην συνδιαμόρφωση του λειτουργικού μοντέλου για την ηλεκτρονική τιμολόγηση,.

2.3 Προτεινόμενες Παρεμβάσεις

2.3.1 Προτάσεις Παρέμβασης

1. Η καθολική εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης για όλες τις συναλλαγές πρέπει να αποτελέσει πολιτική δέσμευση και να αναδειχτεί σε προτεραιότητα άμεσης υλοποίησης.

Δεδομένου ότι τα οφέλη για την επιχειρηματική κοινότητα αλλά και ιδιαίτερα για το κράτος αναμένονται ιδιαίτερα σημαντικά, δεν υπάρχει πιο αντιπροσωπευτική συγκυρία προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την πλήρη υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, που θα περιλαμβάνει τις απαραίτητες φορολογικές και τεχνολογικές προσαρμογές στη νέα κατάσταση.

Αυτό απαιτεί ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα για την σταδιακή προσαρμογή από όλες τις επιχειρήσεις, αλλά και από τους μηχανισμούς του Δημοσίου. Ενδεικτικά αναφέρεται μείωση του πλαφόν στην αξία του τιμολογίου (π.χ. από 3.000 σε 300 ευρώ) είτε με βάση τον κύκλο εργασιών των εταιριών (π.χ. εταιρίες άνω των 500K € το χρόνο), αλλά και **θεσμοθέτηση αποκλειστικής υιοθέτησης ηλεκτρονικού τιμολογίου στις συναλλαγές με το Δημόσιο, στις δημόσιες προμήθειες** (σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες η χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης ξεκινά από τις δημόσιες προμήθειες).

Η ολοκλήρωση του σχεδιασμού θα μπορούσε να υποστηριχθεί από εμπειρογνώμονες, χρήστες και άλλους εμπλεκόμενους στην ηλεκτρονική τιμολόγηση, ξεκινώντας με την αποσαφήνιση και το διαχωρισμό εννοιών όπως «ηλεκτρονική τιμολόγηση», «ηλεκτρονικό τιμολόγιο», «ηλεκτρονική διαβίβαση» αναδεικνύοντας έτσι τις ειδικές απαιτήσεις, τις προδιαγραφές (φορολογικές, τεχνολογικές, κτλ), τις διαδικασίες έγκρισης/αποδοχής, την αρχή που θα αποτελέσει τον κόμβο (hub) για την σταδιακή αποϋλοποίηση της διαδικασίας φορολογικής σήμανσης.

Σε κάθε περίπτωση τα παραπάνω απαιτούν την άμεση σύσταση ομάδων εργασίας με συγκεκριμένες αρμοδιότητες, η οποία θα ελέγξει όλους τους πιθανούς τρόπους μεταβίβασης, αποθήκευσης και ελέγχου των τιμολογίων καθώς και την συχνότητα (ανά τιμολόγιο, ομαδικά ανά ημέρα κτλ) με την οποία θα ενημερώνεται η αντίστοιχη βάση δεδομένων, αλλά και το βέλτιστο τρόπο προσαρμογής των επιχειρήσεων.

Παραδείγματα από το εξωτερικό δείχνουν ότι και το κράτος και οι επιχειρήσεις έχουν από καιρό αναλάβει σημαντικές δράσεις για την ηλεκτρονική τιμολόγηση με σημαντικά οφέλη. Από τον Φεβρουάριο του 2005, οι Αρχές της Δανίας αποδέχονται μόνο ψηφιακά τιμολόγια από τους προμηθευτές τους. Σύμφωνα με την κυβέρνηση της χώρας, η νομοθετημένη αυτή κίνηση, επηρεάζει περίπου 440.000 επιχειρήσεις με το πλήθος των τιμολογίων εκτιμάται στα 18 εκατομμύρια το χρόνο. Ενώ ήδη το δημόσιο στη Δανία είναι ο παγκόσμιος ηγέτης στο χώρο αυτό, ο στόχος είναι η εξοικονόμηση περίπου 100 εκ € το χρόνο. Επίσης, στην Γερμανία η Commerzbank, μία από τις μεγαλύτερες τράπεζες

λιανικής και εμπορίου, επένδυσε σε ένα σύστημα υπηρεσιών η-τιμολόγησης το καλοκαίρι του 2005 ώστε να μπορεί αυτόματα να διαβάζει και να επεξεργάζεται τα τιμολόγια των προμηθευτών. Επίσης αξιοσημείωτη είναι η πολιτική του Γερμανικού ομίλου Metro ο οποίος απαιτεί την αποστολή ηλεκτρονικών παραστατικών από τους προμηθευτές του ενώ στην περίπτωση που δεν το πράξουν τους χρεώνει με μικρό χρηματικό "πρόστιμο".

Ο κεντρικός κυβερνητικό σχεδιασμός μπορεί να γίνει είτε με αξιοποίηση των υπάρχουσών υποδομών π.χ. φορολογικές μηχανές (όπως γίνεται στην ΠΟΛ 1049) ή ομαλή μετάβαση σε νέες απλές τεχνικές οι οποίες θα προσαρμόζονται στις ανάγκες των επιχειρήσεων και όχι μόνο στις ανάγκες των φορολογικών αρχών. Έτσι θα μπορέσουν να αξιοποιήσουν νέα και υβριδικά μοντέλα (π.χ. XML) για την αύξηση του βαθμού συμβατότητας με τις λοιπές επιχειρησιακές ανάγκες.

Σε κάθε περίπτωση, το ζητούμενο είναι η νομιμότητα του τιμολογίου και η διασταύρωση των στοιχείων να γίνεται άμεσα μέσα από ένα τρίτο σύστημα (πέραν των συστημάτων του αποστολέα και του παραλήπτη) άμεσα προσβάσιμο από το Υπουργείο Οικονομικών (ΓΓΠΣ), ώστε να είναι άμεση η αντιπαραβολή στοιχείων μέσω ασφαλούς σύνδεσης και πιστοποίησης των χρηστών.

Το όποιο μοντέλο τελικά επιλεγεί από το κράτος δεν θα πρέπει να δημιουργεί εμπόδια και καθυστερήσεις ή πρόσθετο διοικητικό φόρτο στην επιχείρηση, ενώ παράλληλα θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα περαιτέρω αξιοποίησης για την κάλυψη παράλληλων αναγκών τους (π.χ. παραγγελίες, τιμοκατάλογοι, διαχείριση περιεχομένου, επιχειρηματική ευφυΐα), λαμβάνοντας υπόψη και τις προσεγγίσεις της «Πράσινης Βίβλου» της ΕΕ για το ΦΠΑ (COM(2010) 695).

Το άρθρο 234 της Οδηγίας 112/2006 αναφέρει ότι «Τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να απαιτούν από τους υποκείμενους στον φόρο, οι οποίοι πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών στο έδαφός τους καμία άλλη υποχρέωση ή διατύπωση σχετική με τη χρησιμοποίηση συστήματος διαβίβασης ή διάθεσης τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα» γεγονός το οποίο θα πρέπει να αξιολογηθεί σε σχέση με πιθανές προαπαιτούμενες ενέργειες, προ-εγκρίσεις, κτλ.

Στο πλαίσιο προώθησης ολοκληρωμένων λύσεων για την ηλεκτρονική τιμολόγηση, κρίνεται ότι υπάρχει σημαντική τεχνογνωσία στην επιχειρηματική κοινότητα για την δημιουργία υποδομών ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Παραδείγματα αποτελούν οι υφιστάμενοι πάροχοι υπηρεσιών, οι οποίοι διαθέτουν τη σημαντικότερη έκθεση στην αγορά ηλεκτρονικής τιμολόγησης, αλλά και ο τραπεζικός κλάδος καθώς εμπλέκεται σειριακά μετά την τιμολόγηση στην διαδικασία πληρωμών, ειδικότερα λόγω της απαίτησης για διατραπεζικές πληρωμές πάνω από 3.000 ευρώ και στο πλαίσιο και της καλύτερης παρακολούθησης των πληρωμών / εισπράξεων. Ειδικότερα το τραπεζικό σύστημα μπορεί να συμβάλει στην παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας για τις επιχειρήσεις, όπως υπηρεσίες πληρωμών και υπηρεσίες χρηματοδότησης.

Επίσης, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η όποια προτεινόμενη λύση / μοντέλο ηλεκτρονικής τιμολόγησης υλοποιηθεί θα επιτρέπει τη χρήση του τόσο από μεγάλες επιχειρήσεις όσο και από μικρότερες επιχειρήσεις με περιορισμένη τεχνολογική υποδομή. Για τις δε μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να διασφαλίζεται εύκολη και χωρίς σημαντική οικονομική επιβάρυνση ενοποίηση / διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων των πελατών (ERPs) με την υπηρεσία ηλεκτρονικής τιμολόγησης, ενώ για τις μικρό-μεσαίες επιχειρήσεις θα πρέπει να διασφαλίζεται η διασύνδεση με άλλες μεθόδους και ίσως με οικονομικά κίνητρα για τη χρηματοδότηση μέσω ΕΣΠΑ (π.χ. Ψηφιακές Ενισχύσεις) σχετικών υποδομών που θα καλύπτουν τις απαιτήσεις που θα τεθούν. Στο πλαίσιο αυτό η ανάδειξη επιλεγμένων επιχειρήσεων σε κόμβους διάχυσης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης για συγκεκριμένους κλάδους παραγωγής ή αλυσίδες αξίας με έμφαση στις επιχειρήσεις του λιανεμπορίου θα μπορούσε να διασφαλίσει τη μεγαλύτερη δυνατή διείσδυση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης ιδίως στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

Στο παραπάνω πλαίσιο, θα μπορούσε να εξεταστεί και η δυνατότητα προσφοράς λογισμικού ηλεκτρονικής τιμολόγησης ως SaaS (software as a service) και συγχρόνως να είναι Tax-Ready/Tax-Compliant, σε συνδυασμό με δράσης ενίσχυσης προς όλες τις επιχειρήσεις για ενσωμάτωση και χρήση των υπηρεσιών αυτών στις επιχειρηματικές τους διαδικασίες. Η ενίσχυση των επιχειρήσεων από τη δράση αυτή θα μπορούσε να εξετασθεί να γίνει μέσω διάθεσης «τεχνολογικού κουπονιού» για αγορά υπηρεσιών λογισμικού συγκεκριμένης αξίας.

2. Προτυποποίηση και Τυποποίηση

Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η προτυποποίηση και τυποποίηση όλων των απαιτούμενων ηλεκτρονικών εγγράφων, παραστατικών, αρχείων, πρωτοκόλλων ασφάλειας, πιστοποιητικών, ψηφιακών υπογραφών κ.λπ. για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης σε όλη την αλυσίδα διαχείρισης του τιμολογίου αλλά και τη διασφάλιση της ασφάλειας των συναλλαγών.

Όπως προαναφέρθηκε, τα παραπάνω αποτελούν αντικείμενο εξειδίκευσης, η οποία θα πρέπει άμεσα να δρομολογηθεί στηρίζοντας τον κεντρικό κυβερνητικό σχεδιασμό και εξασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις για τις φορολογικές αρχές ή την ΓΓΠΣ να αντλήσει και να διασταυρώσει βασικά στοιχεία τιμολογίων, ελέγχοντας παράλληλα και την εγκυρότητα και ακεραιότητα των τιμολογίων. Ενώ έως την υλοποίηση του παραπάνω σχεδιασμού, προτείνεται η άμεση εφαρμογή φορολογικών ελέγχων σε τοπικά αποθηκευμένα ηλεκτρονικά τιμολόγια (όπως ορίζει η σχετική ΠΟΛ) και η σταδιακή εφαρμογή αυτοματοποιημένων ελέγχων.

3. Διευρυμένο πρόγραμμα ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης των επιχειρήσεων, διάχυση της Ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις ΜΜΕ και παροχή κινήτρων προς τις επιχειρήσεις για την υιοθέτηση συστημάτων ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

Η συσχέτιση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης με κίνητρα (π.χ. φορολογικά κίνητρα ή/και επιδότηση του κόστους χρήσης της υπηρεσίας από παρόχους ηλεκτρονικής τιμολόγησης) κρίνεται ότι θα βοηθούσε την ταχύτερη υιοθέτησή της από τις επιχειρήσεις. Αυτό προϋποθέτει ευρεία ενημέρωση των επιχειρήσεων για τα οφέλη της ηλεκτρονικής τιμολόγησης (καμπάνιας ενημέρωσης), αλλά και για τα συγκεκριμένα μέτρα που μπορούν να δράσουν ως καταλύτες στην όλη προσπάθεια.

Η όποια λύση τελικά προκριθεί για την πλήρη υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης προτείνεται να συνδυαστεί με εκπαίδευση των επιχειρήσεων (μηχανογράφηση, λογιστήριο κλπ), αλλά και άλλων εμπλεκόμενων φορέων (π.χ. λογιστών) όσον αφορά τη διαδικασία τιμολόγησης, έκδοσης, λήψης και φορολογικού ελέγχου.

Τα παραπάνω μπορούν να υλοποιηθούν μέσω (α) της **δημιουργίας ενός Help desk για την σταδιακή προσαρμογή των επιχειρήσεων στις επιχειρησιακές, οργανωτικές και τεχνολογικές απαιτήσεις** και (β) τη διενέργεια σεμιναρίων εκπαίδευσης επιχειρήσεων και προσωπικού επιχειρήσεων για τις διαδικασίες μηχανοργάνωσης και φορολογικής προσαρμογής.

4. Κωδικοποίηση και απλοποίηση φορολογικών απαιτήσεων

Κρίνεται ότι σημαντικά οφέλη μπορούν να προκύψουν για την επιχειρηματική κοινότητα από την κωδικοποίηση και εξάλειψη ειδικών απαιτήσεων του ρυθμιστικού πλαισίου (ΚΒΣ) τα οποία παρεμποδίζουν την υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Αυτό θα βοηθήσει στη δημιουργία ενός διαφανούς τοπίου όσον αφορά τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων και θα υποστηρίξει τη στοχευμένη πλέον αντιμετώπιση αυτών των σημείων που θα κριθούν ότι δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σημερινής κοινωνικής και οικονομικής πραγματικότητας.

Άμεσα κρίνεται απαραίτητη η εξειδίκευση για το χρόνο και τη διαδικασία σταδιακής εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν τη διαβίβαση των φορολογικών στοιχείων για συναλλαγές άνω των τριών χιλιάδων (3.000) μέσω ηλεκτρονικού συστήματος σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών (π.χ. πεδίο εφαρμογής και τεχνικές προδιαγραφές διαβίβασης των δεδομένων), αλλά και η αντιμετώπιση απαιτήσεων των φορολογικών ρυθμίσεων (ΚΒΣ) τα οποία αποτελούν σημαντικά αναχώματα για εταιρίες προκειμένου να ξεκινήσουν την εφαρμογή πρακτικών ηλεκτρονικής τιμολόγησης (π.χ. μορφοποίηση τιμολογίου, αρχειοθέτηση, κτλ), συμβάλλοντας στη δημιουργία μιας κρίσιμης μάζας τιμολογίων που θα οδηγήσουν και την περαιτέρω υιοθέτηση από συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

Σημειώνεται ότι στο εξωτερικό ήδη έχουν ξεκινήσει προσπάθειες για τη δημιουργία του cross industry invoice, το οποίο στην παρούσα φάση αριθμεί περί τα 5.000 πεδία, αντιπροσωπεύοντας το σύνολο των πεδίων που μπορούν να εμφανιστούν σε κάποιο τιμολόγιο.

Θα μπορούσε να εξετασθεί το ενδεχόμενο, ο ΚΒΣ να παραμείνει όχι ως υποχρεωτικό νομοθέτημα αλλά ως καλός οδηγός πρακτικής εφαρμογής ελέγχου. Οι παρεκκλίσεις από αυτόν να γίνονται αποδεκτές εφ' όσον θα έχουν δηλωθεί και βασίζονται στην καλύτερη εφαρμογή των επιχειρηματικών διαδικασιών (Οδηγία 2010/45).

5. Προσαρμογή των επιχειρήσεων στον κεντρικό σχεδιασμό

Η προσαρμογή των επιχειρήσεων θα βασιστεί στον κεντρικό σχεδιασμό, ο οποίος θα πρέπει να οριστικοποιήσει τις φορολογικές και τεχνολογικές απαιτήσεις και αναμένεται να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- Ανάπτυξη στρατηγικής για την ηλεκτρονική τιμολόγηση, λαμβάνοντας υπόψη και την πραγματικότητα των αντισυμβαλλομένων της επιχείρησης (δυνατότητα υιοθέτησης)
- Διενέργεια ανάλυσης κόστους / οφέλους για τον υπολογισμό της απόδοσης της επένδυσης (ROI)
- Επιλογή του βέλτιστου τρόπου προσαρμογής στις απαιτήσεις της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, με γνώμονα τις επιχειρησιακές τους ανάγκες και τη δυναμική αυτών
- Ανασχεδιασμό διαδικασιών της Οικονομικής Διεύθυνσης και αξιολόγηση των εργασιών που επιδέχονται αυτοματοποίηση
- Αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων έτσι ώστε να επιτευχθεί η πλήρης αυτοματοποίηση των διαδικασιών
- Αναδιοργάνωση της Οικονομικής Διεύθυνσης μίας επιχείρησης, εάν αυτό κριθεί απαραίτητο

Σε κάθε περίπτωση, ήδη υπάρχουν λύσεις (από ερασιτεχνικές μέχρι πιο οργανωμένες/επαγγελματικές) που επιτρέπουν την εύκολη υιοθέτηση πρακτικών ηλεκτρονικής τιμολόγησης χωρίς να χρειάζεται οι επιχειρήσεις να αλλάξουν ή να αντικαταστήσουν τον υπάρχον εξοπλισμό τους

6. Αποϋλοποίηση του Δελτίου Αποστολής

Η υλοποίηση της προαναφερθείσας υποδομής θα έχει επιπτώσεις και σε άλλες διαστάσεις του ηλεκτρονικού επιχειρείν όπως για παράδειγμα στην ανάγκη ύπαρξης του δελτίου αποστολής.

Η αρχική πρόταση που υπάρχει είναι το δελτίο αποστολής ή το τιμολόγιο-δελτίο αποστολής να συνεχίζει να τυπώνεται και να αποστέλλεται για λόγους διακίνησης αλλά να καταστρέφεται στο τόπο παραλαβής και να τηρείται το αντίστοιχο ηλεκτρονικό αντίγραφο από τον παραλήπτη χωρίς να χρειάζεται το αντίστοιχο χάρτινο. Σε δεύτερη φάση θα μπορούσε να μην τυπώνεται αλλά να χρησιμοποιούνται ειδικές φορητές συσκευές (π.χ. PDA's) όπως ήδη χρησιμοποιούνται από το σύνολο του λιανεμπορίου για την διακίνηση των αγαθών και την αποθήκευση του ηλεκτρονικού δελτίου αποστολής.

Επίσης, το δελτίο αποστολής θα μπορούσε να γίνει πλήρως ηλεκτρονικό και ο έλεγχος

κατά την μεταφορά/παράδοση θα μπορούσε να υποστηριχθεί ηλεκτρονικά, δηλαδή μέσω επιτόπιας πρόσβασης του ελεγκτή στο σύστημα καταχώρησης δεδομένων ηλεκτρονικής τιμολόγησης, όπου θα έχει καταχωρηθεί το δελτίο αποστολής.

Η πιο ολοκληρωμένη λύση ενσωματώνει όλα τα παραπάνω, με την ενοποίηση του τιμολογίου με το δελτίο αποστολής σε ένα διευρυμένο τιμολόγιο (πρακτική που χρησιμοποιείται και στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες), την ηλεκτρονική αποστολή του και τον ηλεκτρονικό έλεγχο του κατά τη μεταφορά.

7. Πρόγραμμα κατάρτισης και μεταφοράς τεχνογνωσίας

Το Υπουργείο Οικονομικών έχει υλοποιήσει εργαλεία λογισμικού τα οποία επιτρέπουν την ανάλυση των δεδομένων που αποθηκεύονται σε μια ΕΑΦΔΣΣ. Παρ' όλα αυτά, φαίνεται ότι οι αρμόδιοι ελεγκτές της Διεύθυνσης Ελέγχων δεν είναι πλήρως καταρτισμένοι στην λειτουργία του λογισμικού αυτού.

Οι Διευθύνσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και Ελέγχων θα πρέπει να συντονίσουν τις δράσεις τους ώστε οι ελεγκτές να είναι πλήρως εκπαιδευμένοι στην χρήση οποιουδήποτε λογισμικού ελέγχου, ώστε να είναι σε θέση να επεξεργάζονται δεδομένα εντός των ΕΑΦΔΣΣ και αρχεία που έχουν παράγει οι ΕΑΦΔΣΣ και έχουν αποσταλεί ως ηλεκτρονικά τιμολόγια τόσο σε οργανισμούς «αποστολείς» όσο και οργανισμούς «παραλήπτες» η-τιμολογίων.

Προφανώς και η υιοθέτηση ενός νέου συστήματος ηλεκτρονικής τιμολόγησης από τη δημόσια διοίκηση θα πρέπει να συνδυαστεί με την ενεργοποίηση νέου κύκλου εκπαίδευσης για την προσαρμογή του ελεγκτικού μηχανισμού στις νέες απαιτήσεις.

2.3.2 Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Η διευρυμένη εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης είναι βέβαιο ότι θα επιφέρει σημαντικά οφέλη τόσο στις επιχειρήσεις όσο στις ελεγκτικές αρχές. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:

1. Από την πλευρά των επιχειρήσεων που εκδίδουν σχετικά παραστατικά, η σημαντική μείωση κόστους που αναμένεται απορρέει από την εκτύπωση, αποστολή και αποθήκευση των τιμολογίων. Η σημερινή κατάσταση προϋποθέτει έξοδα τιμολόγησης που σχετίζονται τόσο με την εκτύπωση του παραστατικού, την αποστολή του στον παραλήπτη και την διαφύλαξη του στοιχείου από την επιχείρηση για σημαντικό χρονικό διάστημα⁸. Αυτά δεν αφορούν μόνο το κόστος του υλικού αλλά και του ανθρώπινου δυναμικού που θα ασχοληθεί με τις εκτυπώσεις, εμφακέλωση, αποστολή κ.α.

⁸ Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του ΚΒΣ (Π.Δ. 186/1992), όπως ισχύουν από 14/12/2004 μετά την τροποποίησή τους με τις παραγράφους 10 και 11 του άρθρου 20 του Ν. 3296/2004

2. Από την πλευρά των επιχειρήσεων που παραλαμβάνουν τα σχετικά παραστατικά σημαντική μείωση κόστους όσον αφορά την παραλαβή, την καταχώρηση (πληκτρολόγηση) των τιμολογίων στα λογιστικά τους προγράμματα και την αποθήκευση των στοιχείων.
3. Απαλοιφή λαθών τόσο από την πλευρά του εκδότη όσο και του παραλήπτη, που αφορούν τη διαδικασία εισαγωγής στοιχείων των παραστατικών σε λογιστικά προγράμματα και την αποστολή των τιμολογίων με καθυστέρηση ή σε λάθος διευθύνσεις με αποτέλεσμα λογιστικές ασυμφωνίες.
4. Με την χρήση ηλεκτρονικών τιμολογίων δίνεται η δυνατότητα αποτελεσματικότερου ελέγχου των τιμολογίων με αποτέλεσμα την καλύτερη λογιστική συμφωνία μεταξύ των επιχειρήσεων και την ταχύτερη εξόφληση των τιμολογίων.
5. Τέλος η μείωση χρήσης χαρτιού και αναλωσίμων εκτύπωσης δίνει μια Οικολογική διάσταση στη χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

Επίσης, η εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μπορεί να επιφέρει σημαντικά οφέλη στην εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών στους παρακάτω άξονες:

1. Η χρήση ηλεκτρονικής τιμολόγησης από τις επιχειρήσεις μπορεί να οδηγήσει σε ουσιαστικότερο και ταχύτερο φορολογικό έλεγχο αφού η ψηφιακή μορφή των παραστατικών διευκολύνει την αναζήτηση, έλεγχο και διασταύρωση τους.
2. Παράλληλα σε επίπεδο προϋπολογισμών, η χρήση στοιχείων σε ηλεκτρονική μορφή μπορεί να διευκολύνει τους προϋπολογισμούς τους κράτους εξετάζοντας τα αναμενόμενα έσοδα ανά είδη φόρων (έμμεσοι και άμεσοι) τις πωλήσεις, τις αγορές και τα έξοδα ανά κλάδο αλλά και τα διαχρονικά στατιστικά μεγέθη, εφαρμόζοντας έτσι πολιτικές που εξομαλύνουν τυχόν ανισορροπίες σε διαφορετικούς παραγωγικούς κλάδους και έχοντας καλύτερη εικόνα των δημοσίων οικονομικών.
3. Η χρήση ηλεκτρονικής τιμολόγησης για δημόσιες προμήθειες, μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τόσο τον προγραμματισμό όσο και τον έλεγχο των δημοσίων προμηθειών ειδικά σε κλάδους που διαφαίνονται προβληματικοί όπως οι προμήθειες των δημοσίων νοσοκομείων. Μέσα από τη χρήση ηλεκτρονικής τιμολόγησης θα υπάρχει η δυνατότητα αποτελεσματικότερου ελέγχου και συνεπώς εντοπισμός παθογενειών του συστήματος.
4. Ταχύτερη και έγκαιρη παραλαβή βασικών πληροφοριών τιμολογίων και έλεγχος από τους κρατικούς φορείς για:
 - A. Διασταύρωση στοιχείων (π.χ. εγκυρότητα τιμολογίων)
 - B. Καταβολή ΦΠΑ
 - Γ. Μείωση κόστους διαχείρισης τιμολογίων στις επιχειρήσεις (έχει υπολογιστεί ότι το μέσο κόστος κυμαίνεται από 4€ έως 10€)
 - Δ. Μείωση κόστους συνολικά στην ελληνική οικονομία

2.3.3 Πιθανές Πηγές Χρηματοδότησης

Οι παραπάνω παρεμβάσεις μπορούν να χρηματοδοτηθούν μέσω του ΕΣΠΑ και ειδικότερα μέσα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα Διοικητική Μεταρρύθμιση και Ψηφιακή Σύγκλιση. Ειδικότερα, μια πλήρης μελέτη ωρίμανσης για την υιοθέτηση της Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης θα μπορούσε να αποτελέσει τον προπομπό για την αναζήτηση των ειδικότερων δράσεων (ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση), ενώ μέσω της Ψηφιακής Σύγκλισης θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί ο πλήρης επιχειρησιακός και τεχνολογικός σχεδιασμός του όλου εγχειρήματος.

Την τρέχουσα χρονική περίοδο έχει προκηρυχτεί από το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας το νέο πρόγραμμα (digi-retail) του ΕΣΠΑ που έχει ως στόχο τη βελτίωση της αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών από τις επιχειρήσεις του κλάδου λιανικής. Στο πλαίσιο του προγράμματος στήριξης του λιανεμπορίου, οι επιχειρήσεις μπορούν να επιδοτηθούν για την αναδιοργάνωση και εξοικονόμηση πόρων, την εξωστρέφεια - προώθηση – επικοινωνία. Ενδεικτικές δράσεις που μπορούν να χρηματοδοτηθούν και συνάδουν με την ηλεκτρονική τιμολόγηση περιλαμβάνουν την πλήρη αυτοματοποίηση και ηλεκτρονική παρακολούθηση προϊόντων και αποθεμάτων, με ηλεκτρονική έκδοση παραστατικών μέσω χρήσης φορολογικών μηχανισμών (ΕΑΦΔΣΣ) ή και φορολογικών εκτυπωτών (ΑΔΗΜΕ), την ηλεκτρονική τιμολόγηση (e-invoicing) ή/και έκδοση αποδείξεων λιανικής με ταυτόχρονη ηλεκτρονική αρχειοθέτηση σύμφωνα με την οδηγία 2001/115/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον Ελληνικό ΚΒΣ, υπηρεσίες ηλεκτρονικών πληρωμών (e-payments), αυτοματοποιημένη ανταλλαγή πληροφοριών για τη διακίνηση και διαθεσιμότητα προϊόντων μεταξύ υποκαταστημάτων, μέσω online επικοινωνίας, κτλ.

Επιπλέον δράσεις που θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από το ΕΣΠΑ (ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση και ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού) περιλαμβάνουν την εκπαίδευση της Δημόσιας Διοίκησης στη μεταβατική περίοδο, την υλοποίηση ενεργειών ευαισθητοποίησης των επιχειρήσεων, αλλά και τη αναζήτηση της απαραίτητης νομοθετικής προσαρμογής (π.χ. απούλοποίηση του Δελτίου Αποστολής).

Επίσης, μέσω του ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση και στο πλαίσιο αναζήτησης της βιωσιμότητας ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης δύναται να χρηματοδοτηθεί μια πλήρης μελέτη για την αναζήτηση των διοικητικών επιβαρύνσεων που μπορούν να εξαλειφτούν με την σταδιακή προσαρμογή της δημόσιας διοίκησης αλλά και των επιχειρήσεων στην ηλεκτρονική τιμολόγηση. Αυτό συνάδει και με την γενικότερη προσπάθεια που γίνεται από την πολιτεία αλλά και από την επιχειρηματική κοινότητα για την μείωση του διοικητικού βάρους των επιχειρήσεων όπως ορίζεται και από το ΜΟΧΠ (στόχος μείωσης 20% έως τον Σεπτέμβριο του 2011 και 25% έως το 2013), αλλά και την άρση σημαντικών εμποδίων για την επιχειρηματικότητα.

Τέλος, αναφορικά με την υιοθέτηση μοντέλων 2 corner και με βάση τα συμπεράσματα

από την παραπάνω μελέτη βιωσιμότητας, μπορούν να ενεργοποιηθούν κρατικές ενισχύσεις (π.χ. Ψηφιακές Ενισχύσεις) για την χρηματοδότηση μέσω ΕΣΠΑ σχετικών υποδομών που θα καλύπτουν τις απαιτήσεις που θα τεθούν από την πολιτεία αναφορικά με τα πρότυπα που θα ακολουθήσει το μοντέλο ηλεκτρονικής τιμολόγησης που τελικά θα προκριθεί.

2.3.4 Επόμενες ενέργειες

Για την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων απαιτείται άμεσα η κατάρτιση και εξειδίκευση συγκεκριμένου Σχεδίου Δράσης που να τις περιλαμβάνει και η σύσταση μιας ισχυρής και ευέλικτης μικτής Task Force από εξειδικευμένα στελέχη της δημόσιας διοίκησης, των επιχειρήσεων (παρόχων και χρηστών υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης) και ειδικών εμπειρογνομώνων που θα διασφαλίσουν την υλοποίηση και εφαρμογή τους.

Ειδικότερα η Task Force θα παρακολουθεί την πορεία υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης, θα υποστηρίζει την υλοποίηση των προβλεπόμενων δράσεων προωθώντας τις απαραίτητες διορθωτικές κινήσεις, θα ανατροφοδοτεί και θα επικαιροποιεί τον προγραμματισμό και θα διασφαλίζει μέσω της αξιοποίησης του θεσμικού ρόλου των συμμετεχόντων την τήρηση των στόχων.

Ο ΣΕΒ δεσμεύεται να υποστηρίξει τις εργασίες αυτού του μικτού και ευέλικτου μηχανισμού διοίκησης, εφόσον δημιουργηθεί, με την παροχή τεχνικής και επιστημονικής υποστήριξης καθώς πρεσβεύει ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις μπορούν να αρθούν μόνο εφόσον συμπράξουν δημιουργικά και για κοινό στόχο οι δυνάμεις της επιχειρηματικότητας και του κράτους.

3. ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΥΝΟΪΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αποτελεί πεποίθηση του ΣΕΒ ότι το ρυθμιστικό έλλειμμα που αντιμετωπίζει η χώρα μας δεν είναι μόνο μια ποσοτική αναφορά σε ένα σημαντικό πλήθος εμποδίων, αλλά είναι πάνω από όλα μια ποιοτική αναφορά σε ένα συγκεκριμένο σύστημα παραγωγής ρυθμίσεων, σε μία συγκεκριμένη κουλτούρα του διοικείν και του συμπράττειν με την επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών.

Ενόψει των μεγάλων αλλαγών που επιβάλλει η τρέχουσα δυσμενής δημοσιονομική και οικονομική συγκυρία, πιστεύουμε ότι ο τρόπος παραγωγής και εφαρμογής των ρυθμίσεων μπορούν και οφείλουν να αποτελέσουν ένα από τα σημαντικότερα αναπτυξιακά εργαλεία εξόδου από την κρίση, εφόσον αρθούν οι προκαταλήψεις και συμπράξουν δημιουργικά και για κοινό στόχο οι δυνάμεις της επιχειρηματικότητας και του κράτους.

Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΕΒ εκκινεί μια «Νέα Προσέγγιση για τη δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος» που στηρίζεται στη σύμπραξη των δημιουργικών δυνάμεων της οικονομίας και του δημόσιου τομέα και στη δημιουργία ενός μόνιμου βήματος διαλόγου για την προώθηση αλλαγών.

Η πρωτοβουλία αυτή φιλοδοξεί να θέσει τις βάσεις για μία νέα εταιρική σχέση μεταξύ του κράτους και της επιχειρηματικότητας, για την επίτευξη κοινών στόχων σε συγκεκριμένα πεδία με άμεση και ορατή επίδραση στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, δίνοντας έμφαση:

α) στον τρόπο διαμόρφωσης των προτεινόμενων παρεμβάσεων και πολιτικών (συνεργασία, επιστημονικότητα, τεκμηρίωση),

β) στον προγραμματισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης (πρόγραμμα δράσης και μικτό σύστημα διοίκησης-task force) και

γ) στην κινητοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων ικανών να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων

Βασικά στοιχεία της προσέγγισης αυτής αποτελούν :

1. Ο συστηματικός και επιστημονικά τεκμηριωμένος τρόπος ανάδειξης των ρυθμιστικών και διοικητικών εμποδίων στην επιχειρηματικότητα και ο συσχετισμός τους με τις φάσεις του κύκλου ζωής μιας επιχείρησης και για όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της
2. Η τεκμηριωμένη καταγραφή και ανάλυση του συνόλου των επιπτώσεών τους στην οικονομία και στη δημόσια διοίκηση

3. Ο διαρκής και ουσιαστικός διάλογος της δημόσιας διοίκησης με την επιχειρηματική κοινότητα, με στόχο την αναγνώριση του προβλήματος και τον από κοινού προσδιορισμό των συστατικών στοιχείων της λύσης του
4. Η εκπόνηση ενός συμφωνημένου επιχειρησιακού σχεδίου με συγκεκριμένες δράσεις, πόρους και χρονοδιάγραμμα
5. Η δημιουργία ενός κοινού συστήματος διοίκησης – παρακολούθησης – αξιολόγησης του επιχειρησιακού σχεδίου, το οποίο θα διασφαλίζει τη δημιουργία των προϋποθέσεων εισαγωγής και διοίκησης των αλλαγών τόσο στη δημόσια διοίκηση όσο και στις επιχειρήσεις
6. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός επικοινωνιακού προγράμματος διάχυσης του εγχειρήματος στη δημόσια σφαίρα, με στόχο τη διασφάλιση της ευρύτερης δυνατής αναγνώρισης της αξίας του για την οικονομία και την κοινωνία.

Στο πλαίσιο του έργου που υλοποιήθηκε από τον ΣΕΒ με θέμα «Έρευνα και εκπόνηση χάρτη διαδρομών σχέσεων Επιχειρήσεων – Δημόσιας Διοίκησης στα σημαντικότερα πεδία παροχής δημόσιων υπηρεσιών διοικητικής φύσης» και προκειμένου για την κατάρτιση τόσο της παραπάνω Ειδικής Έκθεσης, όσο και των υπόλοιπων 5 Ειδικών Εκθέσεων που περιλαμβάνονται στο έργο, αναπτύχθηκε ειδική μεθοδολογία ανάδειξης και μέτρησης των διοικητικών εμποδίων, βασισμένη στις ευρωπαϊκές πρακτικές και κυριότερα στις ιδιαιτερότητες της ελληνικής πραγματικότητας.

Ουσιώδη στοιχεία της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε αποτελούν:

- η κατάρτιση και επικαιροποίηση μιας συνεκτικής βάσης δεδομένων ρυθμιστικών εμποδίων
- η ανάπτυξη ενός πλέγματος κριτηρίων για την ανάδειξη των εμποδίων με σημαντική επίπτωση στην επιχειρηματικότητα
- η ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας εκτίμησης του ρυθμιστικού κόστους προσαρμοσμένης στις ιδιαιτερότητες της ελληνικής πραγματικότητας

Στις σελίδες που ακολουθούν εξειδικεύονται οι παραπάνω μεθοδολογικοί άξονες και αναλύεται το ευρύτερο πλαίσιο ενεργειών που υλοποιήθηκαν με αντικείμενο:

1. την καταγραφή των βασικών διεπαφών μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιας διοίκησης και το συσχετισμό τους με τις φάσεις του κύκλου ζωής μιας επιχείρησης και για όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της,
2. τον εντοπισμό και την καταγραφή των κυριότερων προβληματικών περιοχών και ρυθμιστικών πεδίων στις σχέσεις επιχειρήσεων-δημόσιας διοίκησης
3. την ανάδειξη περιοχών στις οποίες εντοπίζεται σημαντικό ρυθμιστικό κόστος
4. την κατάρτιση συγκεκριμένων σχεδίων προτάσεων σε επιλεγμένες διαδρομές
5. τη συγκρότηση μικτών ομάδων εργασίας μεταξύ στελεχών επιχειρήσεων και της δημόσιας διοίκησης για την ανταλλαγή απόψεων επί των προτεινόμενων παρεμβάσεων
6. την προσαρμογή των τελικών προτεινόμενων παρεμβάσεων σε ένα συνεκτικό σχέδιο δράσης.

Τέλος παρατίθεται αναλυτική λίστα συμμετεχόντων στο ειδικό θεματικό εργαστήριο με τίτλο «Ηλεκτρονική Τιμολόγηση» που πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή στελεχών της δημόσιας διοίκησης και των επιχειρήσεων, ακαδημαϊκών και εμπειρογνομώνων στο

πλαίσιο εκδήλωσης που διοργάνωσε ο ΣΕΒ με θέμα: «**Επιχειρηματικότητα χωρίς Εμπόδια: Ανοίγοντας Δρόμους για την Ανάπτυξη**», (Αθήνα, 11 Μαρτίου 2011) προκειμένου να διατυπωθούν προτάσεις για την εξεύρεση, με συναινετικό τρόπο, των βέλτιστων προτάσεων άρσης των συγκεκριμένων εμποδίων. Ειδικότερα:

1. Μεθοδολογία ανάδειξης ρυθμιστικών και διοικητικών εμποδίων

1.1 Αρχική καταγραφή

Σημείο εκκίνησης του συστήματος που αναπτύσσεται αποτελεί η καταγραφή των διεπαφών που υφίστανται μεταξύ των επιχειρήσεων και της δημόσιας διοίκησης καθώς και των αντίστοιχων διαδρομών που απορρέουν από αυτές, τόσο κατά την άσκηση της δραστηριότητας των επιχειρήσεων όσο και κυριότερα κατά την άσκηση του κανονιστικού, ρυθμιστικού και ελεγκτικού ρόλου του κράτους.

Στόχος της καταγραφής είναι η δημιουργία μιας βάσης δεδομένων συστηματικής και δομημένης πληροφόρησης για τις απαιτήσεις και εμπόδια που θέτει το ρυθμιστικό πλαίσιο στην επιχειρηματικότητα.

Η καταγραφή ανά διαδρομή περιλαμβάνει τους βασικούς εμπλεκόμενους φορείς (επιχειρήσεις, δημόσιο), το βασικό ρυθμιστικό πλαίσιο, τα βασικά στάδια της υποκείμενης διαδικασίας, αρχικές εκτιμήσεις για τις προβληματικές περιοχές, καθώς και άλλες πληροφορίες με ειδικά χαρακτηριστικά της κάθε διαδρομής.

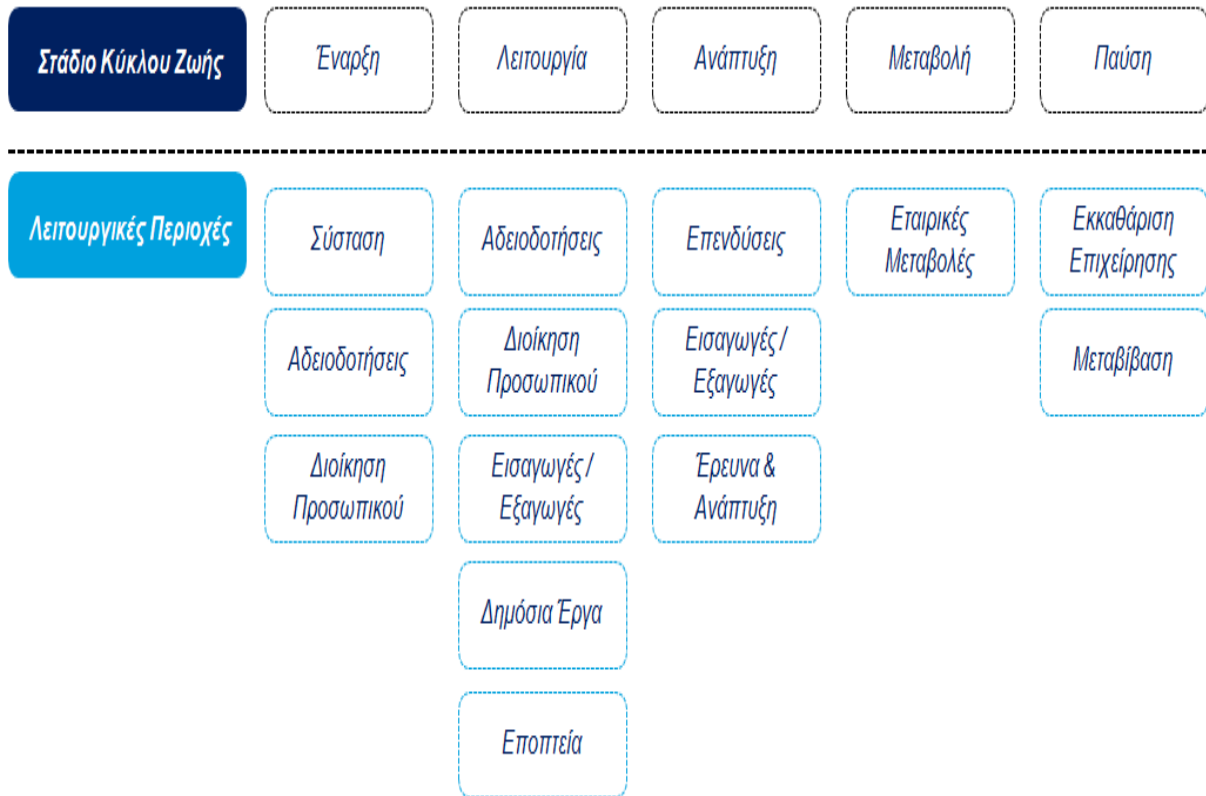
Σημειώνεται πως η μεθοδολογία καταγραφής των διαδρομών στη βάση δεδομένων εφαρμόζει τις αρχές μιας bottom - up προσέγγισης⁹ για την χαρτογράφηση των διοικητικών επιβαρύνσεων και εστιάζει στις διαδρομές και στο αντίστοιχο σύνολο διαδικασιών που παρουσιάζουν σημαντική επίπτωση στη λειτουργία των επιχειρήσεων και στην αναπτυξιακή προοπτική της οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα η μεθοδολογία που αναπτύχθηκε καταρτίστηκε κατά τρόπο τέτοιο ώστε να εντοπίζει και να καταγράφει πρωτίστως εκείνες τις διαδρομές οι παθογένειες και τα εμπόδια των οποίων παρεμποδίζουν σημαντικά την ανάπτυξη καθώς επιδρούν αρνητικά στη δυναμική των επιχειρήσεων και στις προσπάθειες τους για καινοτομία, εξωστρέφεια και βιώσιμη ανάπτυξη.

Ο σχεδιασμός της βάσης δεδομένων που πραγματοποιήθηκε με βάση τον κύκλο ζωής της επιχείρησης και τα μεγάλα πακέτα εργασιών που εκτελεί κατά τη λειτουργία της. Οι διαδρομές μεταξύ δημόσιας διοίκησης και επιχειρήσεων ομαδοποιούνται και συνδέονται με τις λειτουργικές περιοχές της επιχείρησης, οι οποίες εξειδικεύουν και συγκεκριμενοποιούν το κάθε διαφορετικό στάδιο του κύκλου ζωής μιας επιχείρησης.

Στο σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι λειτουργικές περιοχές οι οποίες συγκροτούν κάθε διακριτό στάδιο του κύκλου ζωής της επιχείρησης και αποτυπώνουν

⁹ Εγχειρίδιο Χρήσης Μεθοδολογίας Μέτρησης Διοικητικών Βαρών – ΥΠΕΣΑΗΔ/ΓΓΔΔΗΔ (2010)

τη δομή του συστήματος καταγραφής του ρυθμιστικού περιβάλλοντος της επιχειρηματικότητας που καταρτίστηκε:

Σημειώνεται ότι η παραπάνω προσέγγιση είναι εγγενώς δυναμική, προκειμένου να επιτρέψει την ενσωμάτωση τόσο επιπλέον λειτουργικών περιοχών όσο και επιπλέον διαδρομών, ώστε μέσα από μια διαδικασία διαρκούς επικαιροποίησης και εμπλουτισμού από τα μέλη της επιχειρηματικής κοινότητας αλλά και από στελέχη της δημόσιας διοίκησης να αποτυπωθεί το μέγιστο δυνατό σύνολο των διαδρομών με σημαντική επίπτωση στην επιχειρηματικότητα.

1.2. Εντοπισμός Διαδρομών που ενέχουν κρίσιμα διοικητικά και ρυθμιστικά εμπόδια: Πλέγμα κριτηρίων

Το σύνολο των διαδρομών και εμποδίων που καταγράφονται στη βάση δεδομένων αξιολογούνται με βάση συγκεκριμένο πλέγμα κριτηρίων και το αποτέλεσμα που προκύπτει αναδεικνύει το υποσύνολο των εμποδίων για τα οποία κρίνεται σκόπιμη η ανάληψη συγκεκριμένων διορθωτικών παρεμβάσεων. Στοιχεία του συστήματος αξιολόγησης που αναπτύχθηκε αποτελούν α) οι ευκαιρίες βελτίωσης, β) η επίδραση στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης και γενικότερα της ελληνικής οικονομίας και γ) ο βαθμός ωρίμανσης των προτεινόμενων παρεμβάσεων σε ευρωπαϊκό ή/και εθνικό επίπεδο. Ειδικότερα το πλέγμα των κριτηρίων που αναπτύχθηκε εξειδικεύεται ως εξής:

Κριτήρια Αξιολόγησης Διαδρομών και Εμποδίων

Κριτήριο	Εξειδίκευση
Κριτήρια ανάδειξης διαδρομών & εμποδίων που εμπυριέχουν ευκαιρίες βελτίωσης	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Βαθμός Αναγκαιότητας: Η εκτίμηση εάν η διαδρομή διατηρεί τη χρησιμότητά της και εάν υφίστανται ακόμα οι λόγοι για τους οποίους θεσπίστηκε, ελέγχοντας τις σχετικές επιπτώσεις σε θέματα δημόσιου συμφέροντος και επιχειρηματικότητας. ❖ Βαθμός Καταλληλότητας: Ελέγχεται εάν το θεσμικό πλαίσιο και ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζεται ανταποκρίνεται στις σημερινές συνθήκες, κατά πόσο υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις αντίστοιχες με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. ❖ Βαθμός Διαφάνειας: Εξετάζεται εάν η διαδρομή ενθαρρύνει φαινόμενα παρατυπιών και αδιαφάνειας (π.χ. μια διαδρομή πολύπλοκη, μη κωδικοποιημένη μέσω της οποίας διακυβεύονται συμφέροντα), όπως επίσης και το εύρος της διακριτικής ευχέρειας που υπάρχει σε αυτούς που τη διεκπεραιώνουν.
Κριτήρια ανάδειξης διαδρομών & εμποδίων με σημαντική επίπτωση στη βιωσιμότητα και οικονομική αποτελεσματικότητα της επιχείρησης	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Βαθμός Σημαντικότητας: Η εκτίμηση για την σχετική επίδοση των διαδρομών αναφορικά με τις υποκείμενες επιχειρήσεις σε μια σειρά από παραμέτρους όπως (α) το μέγεθος των υποκείμενων επιχειρήσεων, (β) η κλαδική συνεισφορά των υποκείμενων επιχειρήσεων στο ΑΕΠ, (γ) η αναπτυξιακή δυναμική του υποκείμενου κλάδου και (δ) η εξαγωγική δραστηριότητα. ❖ Επίδραση στην Καθημερινή Λειτουργία: Εξετάζεται ο βαθμός που η διαδρομή επιδρά στην καθημερινή λειτουργία του φορέα, είτε σε παραγωγικό είτε σε υποστηρικτικό επίπεδο. ❖ Στήριξη Αναπτυξιακών Προοπτικών: Ο βαθμός στον οποίο η υλοποίηση της συγκεκριμένης διαδρομής υποστηρίζει την αναπτυξιακή προοπτική της επιχείρησης, δηλαδή την επέκταση των υφιστάμενων ή την ενεργοποίηση νέων δραστηριοτήτων της. ❖ Ενίσχυση / Ενθάρρυνση Καινοτομίας: Ο βαθμός στον οποίο η υλοποίηση της συγκεκριμένης διαδρομής υποστηρίζει την έρευνα και ανάπτυξη στις επιχειρήσεις και συνεπώς δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την προώθηση καινοτόμων υπηρεσιών ή προϊόντων στην αγορά.
Κριτήρια ωρίμανσης που αφορούν το βαθμό στον οποίο έχουν ωριμάσει παρεμβάσεις σε ευρωπαϊκό ή/και ελληνικό επίπεδο	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Αντικείμενο Διαβουλεύσεων σε Εθνικό ή Ευρωπαϊκό Επίπεδο: Η επισκόπηση του βαθμού στον οποίο η συγκεκριμένη διαδρομή αποτελεί ή αναμένεται να αποτελέσει άμεσα αντικείμενο διαβουλεύσεων για τη άρση των επιβαρύνσεων που επιφέρει.

1.3. Μεθοδολογία εκτίμησης ρυθμιστικού κόστους

Η προσέγγιση του ΣΕΒ για την ανάλυση των ρυθμιστικών και διοικητικών εμποδίων στην επιχειρηματικότητα προϋποθέτει εξίσου τη συστηματική και επιστημονικά τεκμηριωμένη αποτίμηση των επιπτώσεων τους στην οικονομία. Δηλαδή την ανάλυση του κόστους των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις κατά τη διεπαφή τους με τη δημόσια διοίκηση, στη βάση μιας διευρυμένης μεθοδολογίας αποτίμησης του ρυθμιστικού κόστους¹⁰ (διευρυμένη μεθοδολογία τους Μοντέλου Τυποποιημένου Κόστους). Σύμφωνα με τη μεθοδολογία αυτή (για την αναλυτική παρουσίαση της μεθοδολογίας που ακολουθείται βλέπετε το Παράρτημα) πραγματοποιούνται μετρήσεις ή προσεγγιστικές εκτιμήσεις (όπου δεν είναι εφικτή η μέτρηση) για το σύνολο των βασικών κατηγοριών κόστους που απορρέουν από το θεσμικό πλαίσιο και υπολογίζεται με μεγαλύτερες ή μικρότερες αποκλίσεις το μέγεθος των επιπτώσεων που τα συγκεκριμένα εμπόδια προξενούν στην επιχείρηση αλλά και στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Η μέτρηση των διοικητικών βαρών πραγματοποιείται, στις περισσότερες πλέον χώρες του ΟΟΣΑ, με τη χρήση του Τυποποιημένου Μοντέλου Κόστους-TMK (Standard Cost Model). Το εργαλείο χαρακτηρίζεται από την οικονομική προσέγγιση της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας και των κανονιστικών ρυθμίσεων. Στόχος του είναι ο εντοπισμός όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από συγκεκριμένη νομοθεσία και οι οποίες καθιστούν το νόμο και τις διαδικασίες ιδιαίτερα επιβαρυντικές για τη λειτουργία της αγοράς και της οικονομίας.

Το ΤΜΚ δεν επιδιώκει την αξιολόγηση των στόχων της νομοθεσίας, είναι δηλαδή ένα πολιτικά “ουδέτερο” εργαλείο. Αντίθετα, επικεντρώνεται στη λειτουργικότητα και φιλικότητα της νομοθεσίας προς το χρήστη, με σκοπό να την καταστήσει περισσότερο ωφέλιμη ως προς τις συνέπειες που μπορεί να έχει για τη λειτουργία της αγοράς.

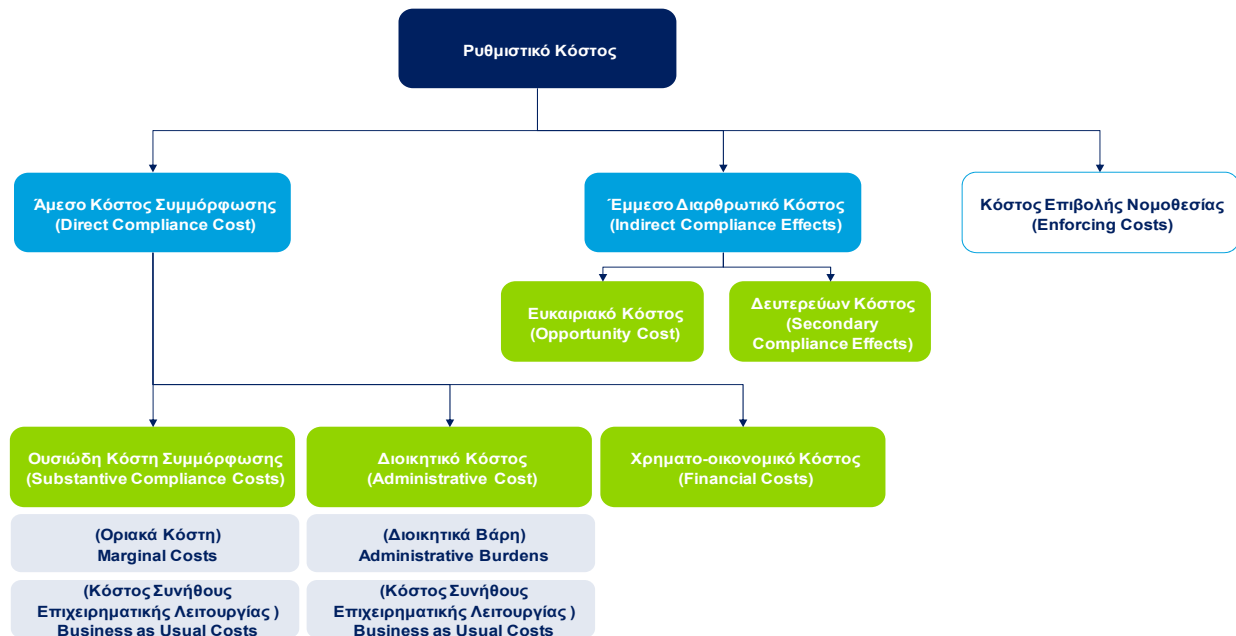
Παρόλα αυτά, το Μοντέλο Τυποποιημένου Κόστους δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα διοικητικού βάρους, τα οποία αποτελούν μόνο τμήμα του συνολικού ρυθμιστικού κόστους που παράγει η νομοθεσία.

Στην παρούσα μελέτη η ανάλυση του κόστους των προβλημάτων και εμποδίων που ανακύπτουν κατά τη διεπαφή δημόσιας διοίκησης και επιχειρήσεων βασίζεται σε μια διευρυμένη έκδοση του Μοντέλου Τυποποιημένου Κόστους που περιλαμβάνει το σύνολο των βασικών κατηγοριών κόστους που δύναται να παραχθούν από το ρυθμιστικό πλαίσιο¹¹ και δεν περιορίζεται στο διοικητικό βάρος.

¹⁰ Andre Nijssen, et. Al - “The Transaction Cost Perspective on Costs and Benefits of Government Regulation: Extending the Standard Cost Model”, (2009)

¹¹ Andre Nijssen, et. Al - “The Transaction Cost Perspective on Costs and Benefits of Government Regulation: Extending the Standard Cost Model”, (2009)

Στο επόμενο σχήμα δίνεται μια διαγραμματική απεικόνιση των διαφορετικών κατηγοριών κόστους που πηγάζουν από τη νομοθεσία. Οι σχετικές δαπάνες αφορούν καταρχήν τις επιχειρήσεις, ενώ ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί και στο κόστος επιβολής για το δημόσιο, ιδιαίτερα εν μέσω της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας που επιβάλλει μείωση του κόστους λειτουργίας του δημοσίου μέσω αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου.

(A) Άμεσο Κόστος Συμμόρφωσης

(A1) Ουσιώδεις Κόστος Συμμόρφωσης

Μια επιχείρηση προκειμένου να συμμορφωθεί με τη νομοθεσία απαιτείται αρκετές φορές να επενδύσει άμεσα σε υποδομές (π.χ. σύστημα καταγραφής εκπομπής ρύπων, αγορά νέων μηχανημάτων ή συντήρηση υφιστάμενων) ή / και σε παραγωγικό κόστος (π.χ. αναδιοργάνωση αλυσίδας παραγωγής, συμμόρφωση σε οδηγίες για την ασφάλεια εργαζομένων, υποχρεώσεις για συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων πάνω σε νέες θεσπισμένες προδιαγραφές), ανάλογα με τις νομικές απαιτήσεις. Το κόστος αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως:

- Κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, όταν αφορά δαπάνες που η επιχείρηση θα έκανε, έστω και αν το ρυθμιστικό πλαίσιο δεν επέβαλε κάτι τέτοιο
- Οριακό κόστος, όταν αφορά δαπάνες που η επιχείρηση δεν θα έκανε αν το ρυθμιστικό πλαίσιο δεν επέβαλε κάτι τέτοιο

Εάν μια επιχείρηση προβεί σε κάποια επένδυση ή σε κάποιο σημαντικό κόστος το οποίο ενώ προκαλείται από το ρυθμιστικό πλαίσιο, ταυτόχρονα εξυπηρετεί και παράλληλες επιχειρησιακές ανάγκες, τότε μια συνδυασμένη προσέγγιση θα μπορούσε να καταναείμει το συγκεκριμένο κόστος σε «κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας» και «οριακό κόστος», με βάση εκτιμήσεις των διοικούντων της επιχείρησης. Ενδεικτικά:

Άμεσο Κόστος Συμμόρφωσης = [Μοναδιαίο Κόστος] X [Ποσότητα], όπου:

[Μοναδιαίο Κόστος] = το κόστος για την εκπαίδευση, εξοπλισμό ή άλλο έξοδο

[Ποσότητα] = Αριθμός Υποκείμενων Επιχειρήσεων X [Συχνότητα]

[Συχνότητα] = το πλήθος των ενεργειών εκπαίδευσης ή του απαιτούμενου εξοπλισμού

(A2) Διοικητικό Κόστος

Το διοικητικό κόστος ορίζονται οι δαπάνες τις οποίες πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις για να ανταποκριθούν στη νομική υποχρέωση της παροχής πληροφοριών στις δημόσιες αρχές ή στους ιδιωτικούς φορείς σχετικά με τη δραστηριότητα ή την παραγωγή τους. Το διοικητικό κόστος χωρίζεται σε:

- Διοικητικό βάρος που αφορά τις δαπάνες που δεν θα πραγματοποιούσαν οι επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι σχετικές νομικές διατάξεις.
- Κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας όταν αφορά δαπάνες που η επιχείρηση θα έκανε, έστω και αν το ρυθμιστικό πλαίσιο δεν επέβαλε κάτι τέτοιο

Το διοικητικό βάρος (κόστος γραφειοκρατίας) αποτελεί μέρος του διοικητικού κόστους και αφορά τις δαπάνες που δεν θα πραγματοποιούσαν οι επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι σχετικές νομικές διατάξεις. Ενδεικτικά:

Κόστος Διοικητικής Δραστηριότητας = [Τιμή] X [Ποσότητα] όπου:

[Τιμή] = κόστος εργατοώρας X χρόνος που χρειάζεται για να γίνει η δραστηριότητα

[Ποσότητα] = αριθμός υποκείμενων επιχειρήσεων X συχνότητα εκπλήρωσης της δραστηριότητας εντός του χρόνου μέτρησης.

Το κόστος εργατοώρας διακρίνεται με τη σειρά του σε δύο είδη. Το εσωτερικό αφορά στο κόστος εργατοώρας ενός υπαλλήλου της επιχείρησης για να εκτελέσει τη δραστηριότητα και περιλαμβάνει (α) το μισθολογικό κόστος εργασίας, (β) το μη μισθολογικό κόστος εργασίας και (γ) υλικά και γενικά έξοδα (κόστος αγοράς υλικών που είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση, είτε κόστος χρήσης των υποδομών της επιχείρησης για τη συμμόρφωση). Το εξωτερικό αφορά στο ωριαίο κόστος ενός επαγγελματία τον οποίο έχει προσλάβει η επιχείρηση για να πραγματοποιήσει τη δραστηριότητα (outsourcing).

Το κόστος των επιχειρήσεων οι οποίες απαιτείται να παρέχουν πληροφόρηση στο δημόσιο (συμπεριλαμβάνει και το κόστος για την διευκόλυνση του δημοσίου στην παρακολούθηση της συναλλαγής), αποτελεί όμως μέρος του συνολικού κόστους.

Το σύνολο του Διοικητικού Κόστους ανά ρύθμιση είναι το σύνολο του κόστους κάθε Υποχρέωσης Πληροφόρησης, το οποίο με τη σειρά του είναι το κόστος των Διοικητικών

Δραστηριοτήτων που τις απαρτίζουν¹².

(A3) Χρηματοοικονομικό Κόστος

Οι επιχειρήσεις σε αρκετές περιπτώσεις υποχρεώνονται στην απευθείας καταβολή συγκεκριμένου αντιτίμου (financial cost), για παράδειγμα για την παροχή αδειών, το οποίο αποτελεί και αυτό μέρος του κόστους της νομοθεσίας. Στοιχεία για τη συγκεκριμένη κατηγορία κόστους είναι άμεσα διαθέσιμα στο Κράτος, καθώς τα συγκεκριμένα έσοδα προκύπτουν άμεσα από την πορεία υλοποίησης του προϋπολογισμού και συνεπώς, η μέτρησή τους δεν αποτελεί ουσιαστική καινοτομία στο πλαίσιο μελετών για την εκτίμηση των διοικητικών επιβαρύνσεων. Για το λόγο αυτό, συμπεριλαμβάνεται κυρίως για τις περιπτώσεις όπου μπορεί να δημιουργήσει σημαντική δυναμική για την διαφοροποίησή του ή την αποτελεσματικότερη αξιοποίησή του. Το ετήσιο κόστος που προκύπτει από το άμεσο χρηματοοικονομικό κόστος μπορεί να εκτιμηθεί ως εξής:

Ετήσιο Άμεσο Χρημ/κο Κόστος = [Μοναδιαίο Κόστος] X [Ποσότητα], όπου:

[Μοναδιαίο Κόστος] = το κόστος για την άδεια / συνδρομή / εισφορά

[Ποσότητα] = Αριθμός Υποκείμενων Επιχειρήσεων X [Συχνότητα]

[Συχνότητα] = Ο απαιτούμενος αριθμός φορών που η συγκεκριμένη άδεια / συνδρομή / εισφορά πρέπει να πληρωθεί σε ένα έτος

(B) Έμμεσο Κόστος Συμμόρφωσης

Η εφαρμογή της νομοθεσίας γεννά έμμεσα κόστη που προκύπτουν τόσο από τις αλλαγές που δημιουργούνται στις δομές τις αγοράς, όσο και σε καταναλωτικές συνήθειες. Τέτοιες ρυθμίσεις μπορεί να δημιουργήσουν εμπόδια στην επιχειρηματικότητα και στην καινοτομία, να επηρεάσουν τον ανταγωνισμό και να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για ευκαιριακό κόστος. Το κόστος αυτό προκύπτει όταν η ρύθμιση επηρεάζει τις δομές της αγοράς ή τα πρότυπα κατανάλωσης.

Αποτέλεσμα αυτών των περιορισμών εισόδου, είναι πως μπορεί να δημιουργούνται σημαντικά κόστη που σχετίζονται με εμπόδια στη καινοτομία, μειωμένες επιλογές και ποιότητα για τους καταναλωτές και υψηλότερες τιμές. Το κόστος αυτό είναι αρκετά δύσκολο να υπολογιστεί, παρόλα αυτά, κάποια κόστη ευκαιρίας μπορούν να προσεγγιστούν, όπως το κόστος που προκύπτει από ενδεχόμενες καθυστερήσεις της δημόσιας διοίκησης.

Σε περίπτωση που υπάρχουν καθυστερήσεις στις συναλλαγές με το δημόσιο δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για απώλεια εισοδήματος. Για παράδειγμα, η δέσμευση κεφαλαίων σε μια επιχείρηση από καθυστέρηση στην έκδοση έγκρισης λειτουργίας από

¹² Η μέτρηση του διοικητικού βάρους βασίζεται στο Εγχειρίδιο Χρήσης Μεθοδολογίας Μέτρησης Διοικητικών Βαρών του ΥΠΕΣΑΗΔ/ΓΓΔΔΗΔ (2010)

το δημόσιο ουσιαστικά αναγκάζει την επιχείρηση να απολέσει έσοδα που αντιστοιχούν στην περίοδο της καθυστέρησης (ευκαιριακό κόστος). Ένας ενδεικτικός τρόπος για τον υπολογισμό του κόστους αναμονής μπορεί να είναι:

Έμμεσο Κόστος = [Μοναδιαίο Κόστος] Χ [Ποσότητα], όπου:

[Μοναδιαίο Κόστος] = το ετήσιο κεφαλαιακό κόστος προς έγκριση Χ εκτίμηση του ποσοστού δανειοδότησης / εκταμίευσης Χ ετήσιο επιτόκιο / 365

[Ποσότητα] = Μέση καθυστέρηση (σε μέρες) για την εκκαθάριση ή την απόφασης έγκρισης.

(Γ) Κόστος Επιβολής Νομοθεσίας

Επιπλέον, πολλές επιχειρήσεις δεν συμμορφώνονται με το κανονιστικό πλαίσιο, γεγονός που έχει ιδιαίτερες επιπτώσεις στην επιχειρηματικότητα και τον ανταγωνισμό, όπως για παράδειγμα η μη συμμόρφωση με τους κανόνες επισήμανσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην χώρα μας (CE). Η παρακολούθηση συνεπώς της συμμόρφωσης από τη μεριά του Κράτους δημιουργεί κόστη για το Δημόσιο μέσω των μηχανισμών που δημιουργεί και συντηρεί για την εκπλήρωση των στόχων της νομοθεσίας. Μια ουσιαστικά αποτελεσματική ρύθμιση κρίνεται ότι είναι αυτή η οποία ελαχιστοποιεί το σύνολο του ρυθμιστικού κόστους, δηλαδή του κόστους για την επιχείρηση (κόστος συμμόρφωσης και διοικητικό βάρος), αλλά και του κόστους για το δημόσιο (κόστος επιβολής νομοθεσίας).

Σημειώνεται ότι με βάση τη θεωρία του κόστους συναλλαγών (Principal / Agent relationship), όπου βασίζεται στην βέλτιστη ισορροπία κόστους των επιχειρήσεων (agent) και του δημοσίου (principal), αναδεικνύονται τρία είδη κόστους.

- Το κόστος παρακολούθησης (monitoring cost) που αφορά τις δαπάνες για το Κράτος προκειμένου να παρακολουθήσει την υλοποίηση των στόχων των ρυθμίσεων, αλλά και να συντηρήσει το μηχανισμό παρακολούθησης για την συμμόρφωση των επιχειρήσεων
- Το κόστος σύνδεσης (bonding cost) που αφορά τις δαπάνες των επιχειρήσεων για την συμμόρφωση με τους κανόνες της ρύθμισης. Το κόστος σύνδεσης χωρίζεται (α) στο εσωτερικό κόστος που δεν θεωρείται ούτε διοικητικό βάρος, ούτε οριακό σημαντικό κόστος συμμόρφωσης και (β) στο εξωτερικό κόστος που χωρίζεται σε (α) διοικητικό βάρος και (β) οριακό σημαντικό κόστος συμμόρφωσης.
- Το Κοινωνικό κόστος από την μη πλήρη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο

Η νομοθεσία δεν αποτελεί όχληση και βάρος για τις επιχειρήσεις. Έχει συγκεκριμένο σκοπό ο οποίος δημιουργεί οφέλη για την κοινωνία και την επιχειρηματικότητα. Η κατάλληλη και αποτελεσματική νομοθεσία ως προς το σκοπό που πρέπει να επιτευχθεί, είναι αυτή που εξασφαλίζει την καλύτερη συσχέτιση μεταξύ ωφελειών και κόστους, ώστε το καθαρό αποτέλεσμα να είναι θετικό και το μέγιστο δυνατό.

Αν και τα κόστη της νομοθεσίας μπορούν να εκτιμηθούν με βάση τα παραπάνω, δεν υπάρχει συγκεκριμένη μεθοδολογία η οποία να εξασφαλίζει μια συνεκτική προσέγγιση για την εκτίμηση των σχετικών ωφελειών. Αυτά μπορούν να προκύψουν στο πλαίσιο διευρυσμένων μελετών και αναλύσεων (μελέτες κόστους / οφέλους, αναλύσεις επιπτώσεων, κτλ), αξιολογώντας παράλληλα παραμέτρους όπως η δημιουργία καλής φήμης (λόγω της συμμόρφωσης) και η δημιουργία εσωτερικών κινήτρων για συμμόρφωση των επιχειρήσεων.

Ο παρακάτω πίνακας δίνει μια συνολική επισκόπηση των διαφορετικών κατηγοριών κόστους που δύνανται να προκύψουν από τις κανονιστικές ρυθμίσεις.

Πίνακας Συσχέτισης του Συνολικού Κόστους Συναλλαγών με το ΤΜΚ

Μοντέλο Τυποποιημένου Κόστους	Κόστος Συναλλαγών	Κόστη Παρακολούθησης (Monitoring Costs)	Κόστη Σύνδεσης (Bonding Costs) Internal Costs	Κόστη Σύνδεσης (Bonding Costs) External Costs	Κοινωνικές Απώλειες (Residual Losses)
Κόστη για το Δημόσιο (Enforcing Costs)		✓			
Ουσιώδη Κόστη Συμμόρφωσης (Substantive Compliance Costs) Business as Usual Costs			✓		
Ουσιώδη Κόστη Συμμόρφωσης (Substantive Compliance Costs) Marginal Costs	X			✓	
Χρηματο-οικονομικά Κόστος (Financial Costs)				✓	
Διοικητικά Κόστη (Administrative Costs)			✓		
Διοικητικά Βάρη (Administrative Burdens)				✓	
Κόστος μερικής Συμμόρφωσης (Cost of Inefficient Compliance)	X				✓
Δευτερεύων Κόστος (Secondary Compliance Effects)	X				✓

 Αφορούν Κόστη τα οποία δεν αποτελούν προτεραιότητα για τις επιχειρήσεις
 Αφορούν Κόστη με σημαντική προτεραιότητα για τις επιχειρήσεις
 Αφορούν σημαντικές κατηγορίες ρυθμιστικού κόστους που είναι ιδιαίτερα δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν
 Δεν περιλαμβάνεται στο Μοντέλο Τυποποιημένου Κόστους

Η διαφοροποίηση μεταξύ της μερικής και της πλήρους συμμόρφωσης δεν αποτελεί δεσμευτικού χαρακτήρα επιλογή. Αν και στις περισσότερες περιπτώσεις ακολουθείται η επιλογή της πλήρους συμμόρφωσης, σε αρκετές περιπτώσεις ίσως κριθεί αναγκαία η υιοθέτηση της επιλογής της μερικής συμμόρφωσης για την ανάδειξη του ίδιου του προβλήματος της μη συμμόρφωσης και του κόστους παρακολούθησης εφαρμογής των σχετικών ρυθμίσεων από το δημόσιο (π.χ. για περιπτώσεις όπου κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλή προσαρμογή από τις επιχειρήσεις στις απαιτήσεις της ρύθμισης).

Σε κάθε περίπτωση, η μεθοδολογία που εφαρμόζεται βασίζεται στην **αρχή της αναλογικότητας** ακολουθώντας για κάθε σχετική ενέργεια τα στάδια ελέγχου:

- της **καταλληλότητας** (δηλαδή να επιφέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα),
- της **αναγκαιότητας** (εστίαση σε ότι είναι αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος), και
- της **συνάφειας μέσου προς το σκοπό** (ώστε να υφίσταται μία εύλογη σχέση).

2. Εργαστήριο στελεχών «Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στις συναλλαγές»: Συμμετέχοντες

Εκδήλωση του ΣΕΒ με θέμα:

«Επιχειρηματικότητα χωρίς Εμπόδια: Ανοίγοντας Δρόμους για την Ανάπτυξη» Παρασκευή 11 Μαρτίου 2011 – Ξενοδοχείο Royal Olympic Athens

- Συντονιστής:** **Καλογριδης Στρατής**, Μέλος της Ομάδας Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του ΣΕΒ • Διευθυντής Επιχειρηματικής Μονάδας Δημόσιου Τομέα, UNISYSTEMS ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.Ε.
- Εισηγητής/ Rapporteur:** **Μπακάλης Νίκος**, Διευθυντής Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, DELOITTE BUSINESS SOLUTIONS
- Συζητητές:** **Balden Britta**, Managing Director, Retail@Link A.E.
Γαγανέλης Δημήτρης, Business Development Manager, SOFT ONE TECHNOLOGIES A.E.
- Γκίκας Κωνσταντίνος**, Διευθυντής Λογιστηρίων Τομέα Ελλάδος, TITAN ΑΕ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ
- Δράκος Βίλλιαμ**, Γενικός Διευθυντής, INFORMATION SYSTEMS IMPACT
- Δρόσος Παναγιώτης**, Διευθυντής, Διεύθυνση Προϊόντων Wholesale Banking, ALPHA BANK A.E.
- Ζαφειρόπουλος Πάνος**, Συνεργάτης του Υπουργού ΥΠΑΑΝ σε θέματα Πληροφορικής και Ψηφιακής Σύγκλισης, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
- Κοντογιάννη Λήδα**, Συντονίστρια Δικτύου Κρατικών & Θεσμικών Φορέων, ΣΕΒ
- Λασκαριδης Γιώργος**, Σύμβουλος Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων, Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
- Λεκάκος Γιώργος**, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, Εργαστήριο Ηλεκτρονικού Επιχειρείν (ELTRUN), ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
- Παναγιωτίδης Βασίλης**, Ειδικός Σύμβουλος, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
- Παναγιωτόπουλος Σπύρος**, Διευθυντής Γενικής Λογιστικής και Reporting, PROCTER & GAMBLE HELLAS ΕΠΕ
- Πούλιας Θεόδωρος**, Business Solutions Division Manager, UNISYSTEMS ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.Ε.
- Σιδηροπούλου Γιώτα**, Επικεφαλής Τομέα Γ' Πληροφορικής, Καρτών & Νέων Υπηρεσιών, ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ Α.Ε.
- Στεφανίδης Ιορδάνης**, Account Department, CARREFOUR-MARINOΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.
- Φρυδάκης Κωνσταντίνος**, Senior Manager eBusiness Development & Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Τραπεζικής, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.

Απρίλιος 2011

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΧΩΡΙΣ ΕΜΠΟΔΙΑ**